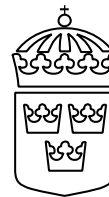

Regeringens proposition

2018/19:119

Åtgärder som underlättar för brittiska
medborgare i Sverige vid ett avtalslöst brexit

Prop.
2018/19:119

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 25 april 2019

Stefan Löfven

Morgan Johansson
(Justitiedepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

Förenade kungariket anmälde den 29 mars 2017 sin avsikt att träda ut ur EU. Ett utträdesavtal har förhandlats fram men godkännandeprocessen har ännu inte slutförts. Det finns en risk att Förenade kungariket lämnar EU utan att ett sådant avtal har godkänts. I propositionen lämnas förslag som syftar till att motverka vissa följder av ett avtalslöst utträde för de brittiska medborgare och deras familjer som har bott i Sverige före utträdet.

I propositionen föreslås att regeringen ska få meddela föreskrifter om uppehållstillstånd för en utlänning som är brittisk medborgare och för familjemedlemmar till en sådan utlänning. Det föreslås också att regeringen ska få meddela föreskrifter om att ansökningar om arbetstillstånd ska få bifallas efter inresan i Sverige för denna grupp. Bemyndigandena möjliggör bl.a. föreskrifter som innebär att de brittiska medborgare och familjemedlemmar som vill fortsätta att bo och arbeta i Sverige efter Förenade kungarikets utträde ur EU ska få beviljas uppehålls- och arbetstillstånd även om de redan befinner sig i Sverige. Därutöver föreslås en anpassning av bestämmelserna om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning, som tydliggör att bl.a. brittiska medborgare får rätt att tillgodoräkna sig tid som de har varit lagligen bosatta i Sverige med uppehållsrätt vid en ansökan om ställning som varaktigt bosatt.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 15 juli 2019.

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	3
2	Förslag till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716)	4
3	Ärendet och dess beredning	6
4	Konsekvenser av ett avtalslöst utträde för brittiska medborgare och deras familjemedlemmar	7
5	Åtgärder för att mildra följderna av ett avtalslöst utträde	11
5.1	Åtgärder bör vidtas för att mildra de allvarligaste följderna av utträdet för enskilda.....	11
5.2	Möjlighet att bevilja en ansökan om uppehålls- eller arbetstillstånd	13
5.3	Anpassning av bestämmelserna om ställning som varaktigt bosatt i Sverige.....	15
6	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser.....	19
7	Kostnader och andra konsekvenser	20
8	Författningskommentar	23
Bilaga 1	Direktivet om varaktigt bosatta	25
Bilaga 2	Det ändrade direktivet om varaktigt bosatta.....	35
Bilaga 3	Sammanfattning av promemorian Åtgärder som underlättar för brittiska medborgare i Sverige vid ett avtalslöst brexit	39
Bilaga 4	Promemorians lagförslag.....	40
Bilaga 5	Förteckning över remissinstanser	42
Bilaga 6	Lagrådsremissens lagförslag	43
Bilaga 7	Lagrådets yttrande	45
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 25 april 2019	46

1 Förslag till riksdagsbeslut

Prop. 2018/19:119

Regeringens förslag:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716).

Förslag till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716)

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om utlänningslagen (2005:716)
dels att nuvarande 6 kap. 8 § ska betecknas 6 kap. 9 §,
dels att 5 kap. 23 § och 5 a kap. 1 § ska ha följande lydelse,
dels att det ska införas en ny paragraf, 6 kap. 8 §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

23 §²

Regeringen får meddela föreskrifter om uppehållstillstånd för studier eller besök.

Regeringen får meddela föreskrifter om uppehållstillstånd för en utlänning som slutfört en högskoleutbildning för vilken uppehållstillstånd för studier beviljats och för hans eller hennes familjemedlemmar.

Regeringen får meddela föreskrifter om att en ansökan om uppehållstillstånd får bifallas om det följer av en överenskommelse med en främmande stat.

Regeringen får meddela föreskrifter om när uppehållstillstånd får ges till en utlänning som har ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat och till anhöriga till en sådan utlänning.

Regeringen får meddela föreskrifter om uppehållstillstånd för forskning och för medföljande familjemedlemmar till en utlänning som har beviljats uppehållstillstånd för forskning.

Regeringen får meddela föreskrifter om uppehållstillstånd för familjemedlemmar till en utlänning som har beviljats uppehållstillstånd för arbete, studier eller näringsverksamhet.

Regeringen får meddela föreskrifter om uppehållstillstånd för en utlänning som är medborgare i Förenade kungariket och för familjemedlemmar till en sådan utlänning.

5 a kap.

1 §³

En ansökan från en utlänning om ställning som varaktigt bosatt i Sverige ska beviljas om sökanden de senaste fem åren utan avbrott har vistats i Sverige med uppehållstillstånd.

En ansökan från en utlänning om ställning som varaktigt bosatt i Sverige ska beviljas om sökanden de senaste fem åren utan avbrott har

¹ Jfr rådets direktiv 2003/109/EG om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/51/EU.

² Senaste lydelse 2014:777.

³ Senaste lydelse 2017:22.

vistats i Sverige med uppehålls-
tillstånd *eller på annan grund som
lagligen bosatt.*

Vid beräkningen av vistelsetiden för en sökande som har flykting-
statusförklaring enligt 4 kap. 3 § eller alternativ skyddsstatusförklaring
enligt 4 kap. 3 a § första stycket, räknas även tiden mellan den dag då
ansökan om asyl eller ansökan om ny prövning gavs in och den dag då asyl
beviljades.

Vid beräkningen av vistelsetiden ska vistelse i Sverige av tillfälliga skäl
eller för studier inte räknas.

Vistelse utanför Sverige under kortare tid än sex månader i följd och inte
mer än tio månader sammanlagt under femårsperioden ska inte anses vara
avbrott i vistelsen.

6 kap.

8 §

*Regeringen får meddela
föreskrifter om att en ansökan om
arbetstillstånd får bifallas även
efter inresan i Sverige om ansökan
görs av en utlänning som är
medborgare i Förenade kungariket
eller av familjemedlemmar till en
sådan utlänning.*

Denna lag träder i kraft den 15 juli 2019.

3 Ärendet och dess beredning

Den 29 mars 2017 anmälde Förenade kungariket till Europeiska rådet landets avsikt att utträda ur Europeiska unionen (EU) och Euratom i enlighet med artikel 50 i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget). Därmed inleddes den tvåårsfrist för förhandlingar om utträdet som föreskrivs i artikeln. Förenade kungariket skulle i enlighet med detta ha utträtt ur EU kl. 0.00 den 30 mars 2019. Europeiska rådet har dock, i samförstånd med Förenade kungariket, beslutat att förlänga denna tidsfrist.

Förhandlingar mellan Förenade kungariket och EU har resulterat i ett överenskommet utträdesavtal (utträdesavtalet, se EUT 66 I, 19.2.2019, s. 1). Med hänsyn till att godkännandeprocessen av utträdesavtalet ännu inte har slutförts finns det en tydlig risk att Förenade kungariket lämnar EU utan att ett utträdesavtal mellan parterna finns på plats, varför regeringen bedömer att nödvändiga och alternativa beredskapsåtgärder krävs. Vid utträdet blir Förenade kungariket ett tredjeland. Om utträdesavtalet träder i kraft inleds en övergångsperiod som löper från och med utträdesdagen fram till och med den 31 december 2020 med möjlighet till förlängning, som längst till utgången av 2022. Under denna tid kommer Förenade kungariket att i praktiken fortsätta att fungera som en medlemsstat men inte delta i EU:s institutioner eller i beslutsfattandet. Om Förenade kungariket lämnar EU utan utträdesavtal kommer landet från och med utträdestidpunkten omedelbart att betraktas som ett tredjeland.

Omsorgen om enskilda som nyttjat sin rätt som EU-medborgare att arbeta och bosätta sig i en annan medlemsstat är en viktig del av regeringens beredskapsåtgärder. Arbetet sker samordnat med EU-kommissionen och övriga medlemsstater. Av de omkring 20 000 medborgare i Förenade kungariket (brittiska medborgare) som i dag är bosatta i Sverige kan de flesta antas vara det med stöd av EU-rättens regler om uppehållsrätt. För dessa skulle ett avtalslöst utträde kunna medföra särskilt kännbara konsekvenser genom att deras rätt att bo och arbeta i landet upphör.

Kommissionen har i ett beredskapsmeddelande bl.a. angett att perioder av laglig vistelse som en brittisk medborgare har haft i en medlemsstat bör betraktas som perioder av laglig bosättning enligt rådets direktiv 2003/109/EG av den 25 november 2003 om varaktigt bosatta tredjelandssmedborgares ställning (direktivet om varaktigt bosatta) (se COM [2018] 880 final). Direktivet genomfördes i svensk rätt genom författningsändringar som trädde i kraft den 30 april 2006. Direktivet ändrades genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/51/EU av den 11 maj 2011 (ändringsdirektivet) i syfte att utöka dess räckvidd till att omfatta även personer som beviljats internationellt skydd. Lagstiftning med anledning av ändringsdirektivet trädde i kraft den 1 maj 2014. Ytterligare ändringar med anledning av en uppföljning av genomförandet i svensk rätt trädde i kraft den 1 mars 2017. Direktivet om varaktigt bosatta och ändringsdirektivet finns i *bilaga 1* och *2*.

I syfte att mildra de allvarligaste följderna av ett avtalslöst utträde för den aktuella gruppen och mot bakgrund av kommissionens ståndpunkt har promemorian Åtgärder som underlättar för brittiska medborgare i Sverige vid ett avtalslöst brexit utarbetats inom Justitiedepartementet. En sammanfattning av promemorian och dess lagförslag finns i *bilaga 3* och *4*. Promemorian har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 5*. Promemorian och remissyttrandena finns tillgängliga i Justitiedepartementet (Ju2019/00097/L7).

Promemorians förslag om ett tillfälligt undantag från kraven på uppehålls- och arbetstillstånd för vissa brittiska medborgare och deras familjemedlemmar till följd av Förenade kungarikets utträde ur EU har genomförts genom beslut om förordningsändringar den 7 mars 2019 (SFS 2019:111 och 2019:112).

Propositionen innehåller regeringens överväganden och förslag med anledning av lagförslagen i promemorian.

Vissa remissinstanser framför synpunkter som inte har en direkt koppling till nu aktuella lagförslag, bl.a. på konsekvenser av brexit inom andra områden. De synpunkterna beaktas inte inom ramen för detta lagstiftningsärende.

Lagrådet

Regeringen beslutade den 28 mars 2019 att inhämta Lagrådets yttrande över det lagförslag som finns i *bilaga 6*. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 7*. Lagrådet har lämnat förslaget utan erinran. I förhållande till lagrådsremissen har en språklig ändring gjorts i 5 a kap. 1 § första stycket utlänningslagen (2005:716).

4 Konsekvenser av ett avtalslöst utträde för brittiska medborgare och deras familjemedlemmar

Brittiska medborgare kommer att omfattas av ett nytt regelverk

Så länge Förenade kungariket är medlem i EU omfattas brittiska medborgare av EU-rättens regler om fri rörlighet, som ger en omfattande rätt att resa in i, vistas och arbeta i Sverige och i andra EU-medlemsstater. När Förenade kungariket lämnar EU kommer brittiska medborgare att i stället omfattas av det regelverk som gäller för tredjelandsmedborgare, om inget annat bestäms. I det följande redogörs det kort för de regler som gäller för brittiska medborgare i fråga om deras rätt att vistas och arbeta i Sverige i egenskap av unionsmedborgare och därefter för vad som kommer att gälla för brittiska medborgare och deras familjemedlemmar enligt regelverket för tredjelandsmedborgare.

Reglerna om uppehållsrätt för EES-medborgare

Förutsättningarna för EES-medborgare, till vilka unionsmedborgare räknas, och deras familjemedlemmar att uppehålla sig i Sverige eller en

Prop. 2018/19:119 annan medlemsstat har sin huvudsakliga grund i det s.k. rörlighetsdirektivet (Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/38/EG av den 29 april 2004 om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier), som har införlivats i svensk rätt bl.a. genom reglerna om uppehållsrätt i 3 a kap. utlänningslagen och 3 a kap. utlänningsförordningen (2006:97).

En EES-medborgare har rätt att vistas i Sverige i högst tre månader utan att det ställs några andra krav än att personen kan identifiera sig med pass eller annan id-handling som uppfyller vissa krav.

En EES-medborgare har också rätt att vistas i Sverige i mer än tre månader utan uppehållstillstånd, under förutsättning att han eller hon uppfyller kraven för uppehållsrätt. För att ha uppehållsrätt krävs enligt 3 a kap. 3 § utlänningslagen att EES-medborgaren är arbetstagare eller egenföretagare i Sverige eller arbetsökande med en verklig möjlighet att få en anställning. Upphållsrätt har också en studerande som är inskriven vid en erkänd utbildningsanstalt i Sverige och som har tillräckliga tillgångar för sin och sina familjemedlemmars försörjning samt heltäckande sjukförsäkring för sig och familjemedlemmarna som gäller i Sverige. Upphållsrätt har även en EES-medborgare som har tillräckliga tillgångar för sin och sina familjemedlemmars försörjning och en heltäckande sjukförsäkring för sig och familjemedlemmarna som gäller i Sverige.

Även EES-medborgarens familjemedlemmar, som kan vara tredjelandsmedborgare, kan ha uppehållsrätt (3 a kap. 4 § utlänningslagen). Med familjemedlem avses en utlänning som följer med eller i Sverige ansluter sig till EES-medborgaren och som är make eller sambo till EES-medborgaren, släkting i rakt nedstigande led till EES-medborgaren eller till hans eller hennes make eller sambo, om släktingen är beroende av någon av dem för sin försörjning eller är under 21 år, eller släkting i rakt uppstigande led till EES-medborgaren eller till hans eller hennes make eller sambo om släktingen är beroende av någon av dem för sin försörjning. Andra familjemedlemmar till EES-medborgaren kan också ha uppehållsrätt, om familjemedlemmen i det land han eller hon kommit från är beroende av EES-medborgaren för sin försörjning, ingår i EES-medborgarens hushåll eller om det av allvarliga hälsoskäl absolut krävs att EES-medborgaren tar hand om familjemedlemmen personligen (3 a kap. 2 § utlänningslagen).

Upphållsrätten består så länge villkoren är uppfyllda (3 a kap. 5 § utlänningslagen). Såväl EES-medborgare som deras familjemedlemmar kan dock under vissa förutsättningar behålla sin uppehållsrätt vid ändrade förhållanden, t.ex. vid ofrivillig arbetslöshet eller, för familjemedlemmars del, om EES-medborgaren avlider eller lämnar landet.

En EES-medborgare som har vistats lagligt i Sverige utan avbrott under minst fem år har enligt 3 a kap. 6 § utlänningslagen permanent uppehållsrätt. Även familjemedlemmar som inte själva är EES-medborgare kan ha permanent uppehållsrätt (3 a kap. 7 § utlänningslagen). Permanent uppehållsrätt kan endast upphöra om EES-medborgaren eller familjemedlemmen har vistats utanför Sverige i mer än två på varandra följande år.

Kravet på uppehållstillstånd gäller alltså inte för en utlänning som har uppehållsrätt (2 kap. 8 b § utlänningslagen). EES-medborgare och deras familjemedlemmar har rätt att vistas och arbeta i Sverige utan föregående prövning av någon myndighet och utan stöd av någon tillståndshandling. Möjlighet finns dock att ansöka om uppehållstillstånd enligt nationell rätt om personen i fråga vill göra det (se prop. 2005/06:77 s. 57–58). Vid en ansökan om uppehållstillstånd är EES-medborgare och deras familjemedlemmar undantagna från villkoret att en ansökan endast får bifallas före inresan i landet (4 kap. 17 § utlänningsförordningen).

Regelverket för tredjelandsmedborgare

En utlänning som varken är unionsmedborgare eller EES-medborgare behöver inte något uppehållstillstånd vid vistelser i Sverige upp till tre månader. Däremot behöver han eller hon i många fall visering för att ha rätt att resa in i landet. Viseringar för kortare vistelser regleras i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 810/2009 av den 13 juli 2009 om införande av en gemenskapskodex för viseringar (viseringskodex). Brittiska medborgare kommer även efter Förenade kungarikets utträde ur EU att kunna resa viseringsfritt till Sverige för vistelser upp till tre månader (se Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/592 av den 10 april 2019 om ändring av förordning (EU) 2018/1806 om fastställande av förteckningen över tredjeländer vars medborgare är skyldiga att inneha visering när de passerar de yttre gränserna och av förteckningen över de tredjeländer vars medborgare är undantagna från detta krav, med avseende på Förenade kungarikets utträde ur unionen).

För vistelser som är längre än tre månader krävs det som huvudregel att utlänningen har ett uppehållstillstånd. För det fall utlänningen ska arbeta i Sverige på grund av anställning här eller utomlands krävs det som regel även arbetstillstånd (2 kap. 5 och 7 §§ utlänningslagen). Uppehållstillstånd kan ges för viss tid (tidsbegränsat uppehållstillstånd) eller utan tidsbegränsning (permanent uppehållstillstånd). Arbetstillstånd ges för viss tid. Uppehålls- och arbetstillstånd ska som huvudregel ha sökts och beviljats före inresan i Sverige (5 kap. 18 § och 6 kap. 4 § utlänningslagen). Från denna huvudregel finns dock flera undantag. Beslut om uppehålls- och arbetstillstånd fattas i regel av Migrationsverket.

Uppehållstillstånd kan beviljas på olika grunder, bl.a. på grund av anknytning, arbete, studier eller om utlänningen har sin försörjning ordnad på annat sätt.

Uppehållstillstånd på grund av anknytning kan bl.a. beviljas en make, sambo eller ett barn till någon som är bosatt eller har beviljats uppehållstillstånd för bosättning i Sverige. Uppehållstillstånd får också beviljas den som är förälder till och vårdnadshavare för ett barn som är bosatt i Sverige och som sammanbor med barnet samt andra nära anhöriga till någon som är bosatt eller har beviljats uppehållstillstånd för bosättning i Sverige om de ingått i samma hushåll och det finns ett särskilt beroendeförhållande mellan släktingarna som fanns redan i hemlandet. Om det finns synnerliga skäl får uppehållstillstånd även beviljas en utlänning som på annat sätt har särskild anknytning till Sverige (5 kap. 3 och 3 a §§ utlänningslagen).

Prop. 2018/19:119 Uppehållstillstånd på grund av arbete kräver ett arbetstillstånd. Arbetstillstånd kan beviljas en utlänning som har erbjudits en anställning under förutsättning att anställningen gör det möjligt för personen att försörja sig, att anställningsvillkoren inte är sämre än de villkor som följer av svenska kollektivavtal eller branschpraxis samt att rekryteringsförfarandet är förenligt med Sveriges åtaganden inom EU (6 kap. 2 § utlänningslagen). Arbetstillstånd får också ges den som har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd på en annan grund än för arbete (6 kap. 3 § utlänningslagen).

För vissa kategorier av arbetstagare finns kombinerade uppehålls- och arbetstillstånd (6 a–c kap. utlänningslagen).

Uppehållstillstånd för studier ska beviljas en utlänning som har för avsikt att studera i Sverige och som har antagits till högskoleutbildning om han eller hon har sin försörjning under studietiden och sin återresa tryggad och har en heltäckande sjukförsäkring som gäller i Sverige. Utlänningen får dock inte utgöra ett hot mot allmän ordning, allmän säkerhet eller folkhälsa (4 kap. 5 § utlänningsförordningen). Uppehållstillstånd kan även beviljas för forskning (4 kap. 7 a § utlänningsförordningen). Nya regler för bl.a. studerande och forskare kommer att gälla när student- och forskardirektivet (Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/801 av den 11 maj 2016 om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för forskning, studier, praktik, volontärarbete, deltagande i elevutbytesprogram eller utbildningsprojekt och för au pair-arbete) genomförs i Sverige (jfr Ds 2018:37).

Även en utlänning som har sin försörjning ordnad på annat sätt än genom anställning kan beviljas uppehållstillstånd (5 kap. 5 § utlänningslagen). De personer som främst är avsedda att omfattas av denna bestämmelse är egna företagare och fria yrkesutövare samt pensionärer som önskar bosätta sig på sin fritidsfastighet (se prop. 2004/05:170 s. 279).

Utöver bestämmelserna om uppehålls- och arbetstillstånd finns särskilda bestämmelser om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning. Enligt direktivet om varaktigt bosatta har en tredjelandsmedborgare som under de senaste fem åren varit lagligen och oavbrutet bosatt inom en medlemsstats territorium möjlighet att beviljas ställning som varaktigt bosatt i den medlemsstaten. Bestämmelser om ställning som varaktigt bosatt finns för svensk del huvudsakligen i 5 a kap. utlänningslagen. Den som har beviljats ställning som varaktigt bosatt får ett s.k. EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta och ett permanent uppehållstillstånd i Sverige.

5 Åtgärder för att mildra följderna av ett avtalslöst utträde

Prop. 2018/19:119

5.1 Åtgärder bör vidtas för att mildra de allvarligaste följderna av utträdet för enskilda

Regeringens bedömning: För de brittiska medborgare och deras familjemedlemmar som, vid Förenade kungarikets utträde ur EU, vistas i Sverige med stöd av reglerna om uppehållsrätt bör det vidtas vissa åtgärder för att mildra de allvarligaste följderna om Förenade kungariket lämnar EU utan ett utträdesavtal.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Remissinstanserna har inte några invändningar mot bedömningen. Några remissinstanser, bl.a. *Chalmers tekniska högskola AB*, *Kammarrätten i Stockholm* och *Svenskt Näringsliv*, befarar att de nuvarande detaljerade bestämmelserna om uppehålls- och arbetstillstånd kan medföra problem för den berörda gruppen. Några remissinstanser, bl.a. *Arbetsgivarverket* och *Migrationsverket*, anser att det är angeläget att regeringen snarast återkommer i frågan om vilket regelverk som ska gälla för de brittiska medborgarna på sikt. Även *Chalmers tekniska högskola AB* tar upp frågan om möjligheten till uppehållstillstånd och *Sveriges universitetslärare och forskare (SULF)* anser bl.a. att bestämmelsen om permanent uppehållstillstånd i 5 kap. 5 § utlänningslagen bör ses över.

Skälen för regeringens bedömning: Efter Förenade kungarikets utträde ur EU kommer unionsrätten, däribland reglerna om uppehållsrätt, i princip att upphöra att vara tillämplig på brittiska medborgare och deras familjemedlemmar. Vid ett avtalslöst utträde gäller detta redan från och med tidpunkten för utträdet. De brittiska medborgare och deras familjemedlemmar som vistas och arbetar i Sverige med stöd av reglerna om uppehållsrätt kan därför komma att drabbas hårt av ett avtalslöst utträde, eftersom en sådan situation innebär att deras rätt att vistas och arbeta i landet upphör från en dag till en annan om inga åtgärder vidtas. I många fall har dessa personer bott en längre tid i Sverige och hunnit få en stark anknytning till landet. Det har för dem inte heller varit möjligt att, vid tidpunkten för beslutet att flytta till Sverige, förutse att rätten att vistas och arbeta i landet skulle komma att förändras.

Det är första gången en medlemsstat lämnar EU och om detta görs utan ett avtal som närmare reglerar formerna för utträdet innebär det svåra och oförutsebara konsekvenser för enskilda. Kommissionen har i sina beredskapsmeddelanden från den 13 november och 19 december 2018 (se COM [2018] 880 final och COM [2018] 890 final) angett att medlemsstaterna behöver ha ett generöst förhållningssätt i fråga om de brittiska medborgare som redan är bosatta i medlemsstaterna och har förutsatt att Förenade kungariket kommer att ha motsvarande förhållningssätt. Kommissionen har också uppmanat medlemsstaterna att vidta åtgärder som innebär att brittiska medborgare och deras

Prop. 2018/19:119 familjemedlemmar som vid utträdet uppehåller sig lagligt i en medlemsstat ska kunna fortsätta att vistas lagligt i den medlemsstaten utan avbrott (se COM [2018] 890 final). Av dessa anledningar bör det vidtas åtgärder som mildrar de allvarligaste följderna av utträdet för denna grupp. Åtgärderna bör däremot inte omfatta de brittiska medborgare som inte har uppehållsrätt i Sverige vid utträdet. Särskilda överväganden kan dock göras när det gäller barn till brittiska medborgare.

Av det utträdesavtal som förhandlats fram mellan EU och Förenade kungariket framgår bl.a. att de berörda medborgarna under en övergångsperiod ska behålla sina rättigheter och ha möjlighet att fortsätta att nyttja den fria rörligheten på samma sätt som tidigare. Det kan antas att många av dem som berörs av utträdet har utgått från att en sådan övergångsperiod ska komma att gälla och anpassat sig efter det. De åtgärder som vidtas för att mildra följderna av ett utträde utan avtal bör därför syfta till att man, i möjligaste mån, ger brittiska medborgare möjlighet att anpassa sig till situationen genom att man ger dem en rätt att under en viss tid efter utträdet fortsätta att bo och arbeta i Sverige under liknande förutsättningar som tidigare.

Som ett första steg och för att lösa den akuta situationen för de brittiska medborgare och de familjemedlemmar som vid ett avtalslöst utträde vistas i Sverige med uppehållsrätt beslutade regeringen den 7 mars 2019 förordningen (2019:111) om ett tillfälligt undantag från kraven på uppehålls- och arbetstillstånd för vissa brittiska medborgare och deras familjemedlemmar. Förordningen innehåller undantag från kraven på uppehålls- och arbetstillstånd för de brittiska medborgare och deras familjemedlemmar som dagen före utträdet hade rätt att vistas och arbeta i Sverige till följd av Förenade kungarikets medlemskap i EU.

Förordningen om ett tillfälligt undantag från kraven på uppehålls- och arbetstillstånd för vissa brittiska medborgare och deras familjemedlemmar innebär en tillfällig lösning som inte är avsedd att ersätta det befintliga systemet med uppehålls- och arbetstillstånd. Utgångspunkten är att de brittiska medborgarna på sikt kommer att behöva ha ett uppehålls- och arbetstillstånd för att få vistas och arbeta i Sverige, såvida de inte har sökt och beviljats svenskt medborgarskap. Undantaget från kraven på uppehålls- och arbetstillstånd har därför begränsats i tid. Regeringen har bedömt att ett år bör vara tillräckligt lång tid för att möjliggöra för de brittiska medborgarna och deras familjemedlemmar att ansöka om och få ett beslut om uppehålls- och arbetstillstånd.

Vissa lagändringar bör genomföras för att underlätta för de brittiska medborgarna och deras familjemedlemmar att ansöka om och få ett beslut om uppehålls- och arbetstillstånd under den period som undantaget gäller (se avsnitt 5.2). Vidare bör en anpassning av bestämmelserna om ställning som varaktigt bosatt i Sverige göras (se avsnitt 5.3).

Merparten av de brittiska medborgare med familjemedlemmar som före utträdet vistas i Sverige med uppehållsrätt kommer sannolikt att uppfylla villkoren för att beviljas uppehålls- och arbetstillstånd enligt det befintliga regelverket, t.ex. på grund av arbete eller anknytning till en person bosatt i landet. Som bl.a. *Kammarrätten i Stockholm* och *Svenskt Näringsliv* påpekar kan det dock vara så att en del inte kommer att uppfylla villkoren för uppehålls- och arbetstillstånd enligt det befintliga regelverket. Det kan finnas skäl att se över situationen för de brittiska medborgarna och deras

familjemedlemmar i Sverige utifrån ett långsiktigt perspektiv, bl.a. när det gäller de rättsliga förutsättningarna för denna grupp att fortsätta vistas och arbeta i Sverige. Denna översyn är beroende av flera faktorer, inte minst agerande inom EU eller från Förenade kungariket. Regeringen avser att vid behov återkomma med ytterligare åtgärder.

Chalmers tekniska högskola AB anser bl.a. att tiden de brittiska medborgarna och deras familjemedlemmar levt i Sverige med uppehållsrätt, som undantagna från kravet på uppehållstillstånd och med uppehållstillstånd, ska kunna tillgodoräknas vid en ansökan om permanent uppehållstillstånd. Förslaget i avsnitt 5.3 om en anpassning av bestämmelserna om ställning som varaktigt bosatt i Sverige tillgodoser bl.a. det önskemålet. *SULF* föreslår därtill att bestämmelsen om permanent uppehållstillstånd i 5 kap. 5 § utlänningslagen ses över. Syftet med åtgärderna i detta lagstifningsärende är att motverka de allvarligaste följderna av ett avtalslöst utträde och det är inte möjligt att därutöver överväga andra, mer generella, förändringar av utlänningslagstiftningen.

5.2 Möjlighet att bevilja en ansökan om uppehålls- eller arbetstillstånd

Regeringens förslag: Regeringen ska få meddela föreskrifter om uppehållstillstånd för en utlänning som är medborgare i Förenade kungariket och för familjemedlemmar till en sådan utlänning. Regeringen ska även få meddela föreskrifter om att en ansökan om arbetstillstånd får bifallas efter inresan i Sverige.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanser tillstyrker eller har inte några synpunkter på förslaget. *Förvaltningsrätten i Malmö* ifrågasätter om bemyndigandena inte borde tidsbegränsas och har även vissa synpunkter på utformningen av bemyndigandet om arbetstillstånd. *Sveriges Kommuner och Landsting (SKL)* anger att förslaget kan medföra att lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. (LMA) blir tillämplig och föreslår att LMA ändras på så sätt att brittiska medborgare endast omfattas av lagen om det finns synnerliga skäl.

Skälen för regeringens förslag: En utlänning som vill ha uppehålls- eller arbetstillstånd i Sverige ska som huvudregel ha ansökt om och beviljats ett sådant tillstånd före inresan i landet (5 kap. 18 § första stycket och 6 kap. 4 § utlänningslagen). I utlänningslagen finns det flera undantag från huvudregeln, t.ex. om det gäller ansökningar om förlängning av tidsbegränsade tillstånd, om utlänningen har stark anknytning till en person som är bosatt i Sverige och det inte skäligen kan krävas att utlänningen reser till ett annat land för att ge in ansökan där, eller om det annars finns synnerliga skäl (5 kap. 18 § andra stycket utlänningslagen). I 4 kap. 17 § utlänningsförordningen finns det vissa ytterligare undantag, bl.a. ett generellt undantag för EES-medborgare och deras familjemedlemmar som innebär att en ansökan om uppehållstillstånd kan bifallas även om ansökan görs när sökanden befinner sig i Sverige eller om ansökan prövas när sökanden befinner sig i Sverige.

Före utträdet omfattas brittiska medborgare och deras familjemedlemmar av undantaget i 4 kap. 17 § utlänningsförordningen i egenskap av EES-medborgare respektive familjemedlemmar till EES-medborgare. För tiden därefter finns det inget undantag som generellt träffar denna grupp. Vissa kommer dock troligen att omfattas av de undantag som finns i 5 kap. 18 § utlänningslagen.

Det bör säkerställas att den grupp som riskerar att drabbas hårdast av ett utträde utan övergångsregler kan få sin ansökan om uppehålls- eller arbetstillstånd prövad och, om förutsättningarna för tillstånd är uppfyllda, beviljad utan att behöva lämna landet. Undantag från huvudregeln i bestämmelserna i 5 kap. 18 § och 6 kap. 4 § utlänningslagen bör därför införas för de brittiska medborgare och deras familjemedlemmar som före utträdet hade rätt att vistas och arbeta i Sverige till följd av Förenade kungarikets medlemskap i EU. Lämpligen införs sådana undantag i utlänningsförordningen. Undantagen kräver nya bemyndiganden i utlänningslagen. *Förvaltningsrätten i Malmö* lyfter frågan om bemyndigandena borde tidsbegränsas. Eftersom det är svårt att överblicka under hur lång tid bemyndigandena kan behövas anser regeringen att det inte är lämpligt att tidsbegränsa dessa.

SKL anger att förslaget kan medföra att brittiska medborgare omfattas av 1 § första stycket 3 LMA under handläggningstiden av en ansökan om uppehållstillstånd (s.k. tillståndssökande). För att undvika en sådan konsekvens föreslår SKL att lagen ändras på så sätt att brittiska medborgare omfattas av den endast om det finns synnerliga skäl, dvs. samma reglering som gäller för EU-medborgare. Av ordalydelsen i 1 § framgår att lagen, utöver dem som ansökt om uppehållstillstånd som flykting eller som annan skyddsbehövande, bl.a. omfattar utläningar som har ansökt om uppehållstillstånd i Sverige och av särskilda skäl medgetts rätt att vistas här medan ansökan prövas. Det finns enligt nuvarande ordning ingen bestämmelse som uttryckligen reglerar när en utläning har rätt att vistas i Sverige under prövningen av en ansökan om uppehållstillstånd. I stället framgår denna rätt indirekt av reglerna om när en utläning får avvisas eller utvisas och reglerna i t.ex. 5 kap. 18–19 §§ utlänningslagen som alltså anger i vilka fall en utläning kan få en ansökan om uppehållstillstånd prövad i sak om han eller hon redan har rest in i Sverige (prop. 2016/17:61 s. 17 jfr prop. 2011/12:60 s. 26 med hänvisning till prop. 2004/05:170 s. 281). I de fall en ansökan lämnas in av en utläning som redan befinner sig i Sverige är det upp till rättstillämparen att i samband med beslutet om uppehållstillstånd bedöma om något undantag är tillämpligt i det enskilda fallet. Mot denna bakgrund medför, enligt regeringens mening, inte en möjlighet att söka och beviljas uppehållstillstånd inifrån landet att brittiska medborgare eller deras familjemedlemmar av särskilda skäl medges rätt att vistas här under ansökningstiden och att de därför kommer att omfattas av 1 § första stycket 3 LMA (jfr angående tillämpning av bestämmelsen Migrationsverkets rättsliga ställningstagande SR 36/2018). Det saknas även i övrigt skäl att ändra LMA med anledning av förslaget.

Det kan inte uteslutas att det till följd av Förenade kungarikets utträde ur EU uppkommer ytterligare behov av bestämmelser om uppehållstillstånd för brittiska medborgare och deras familjemedlemmar, jfr ovan i avsnitt 5.1. Det är önskvärt att på ett flexibla sätt än genom

ändring i lag kunna anpassa en sådan reglering, också med hänsyn till att det i sådana fall skulle röra sig om en begränsad grupp. Bemyndigandet som gäller uppehållstillstånd bör därför utformas så att regeringen får meddela föreskrifter om uppehållstillstånd för en utlänning som är medborgare i Förenade kungariket och för familjemedlemmar till en sådan utlänning. En sådan formulering överensstämmer också med motsvarande bemyndiganden för andra kategorier utlänningar (se 5 kap. 23 § utlänningslagen). När det gäller utformningen av bemyndigandet om arbetstillstånd kan nämnas att det i 6 kap. 8 § utlänningslagen finns ett bemyndigande som ger regeringen möjlighet att meddela ytterligare föreskrifter om arbetstillstånd. Tillämpningsområdet för bemyndigandet torde främst avse situationen att regeringen beslutar fler eller andra föreskrifter om arbetstillstånd än de som finns i bl.a. 6 kap. 2 § utlänningslagen. Bemyndigandet föreslås kvarstå men med en ändrad beteckning. Bemyndigandet bedöms däremot inte kunna användas för att frångå huvudregeln i 6 kap. 4 § utlänningslagen att en ansökan om arbetstillstånd ska ha sökts och beviljats före inresan i landet. Regeringen bedömer därför att det är tillräckligt att det nya bemyndigandet endast reglerar den sistnämnda situationen, dvs. innefattar en möjlighet för regeringen att meddela föreskrifter om att en ansökan om arbetstillstånd får bifallas efter inresan i Sverige.

5.3 Anpassning av bestämmelserna om ställning som varaktigt bosatt i Sverige

Regeringens förslag: En ansökan från en utlänning om ställning som varaktigt bosatt i Sverige ska kunna beviljas om sökanden de senaste fem åren utan avbrott har vistats i Sverige med uppehållstillstånd eller på annan grund som lagligen bosatt.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanser, däribland *Förvaltningsrätten i Malmö*, tillstyrker eller har inte några synpunkter på förslaget. Några remissinstanser, bl.a. *Förvaltningsrätten i Stockholm*, *Kammarrätten i Stockholm* och *Migrationsverket*, konstaterar att förslaget inte är avgränsat till brittiska medborgare och deras familjemedlemmar. Förvaltningsrätten i Stockholm och Migrationsverket efterfrågar även förtydliganden av vad som avses med rekvisitet lagligen bosatt. Förvaltningsrätten i Stockholm anser att det inte kan uteslutas att en betydligt större grupp än tidigare kommer att ansöka om ställning som varaktigt bosatt. Eftersom direktivet om varaktigt bosatta enbart hänvisar till laglig bosättning anser Förvaltningsrätten i Malmö och Migrationsverket att det bör övervägas om kravet på uppehållstillstånd kan tas bort. Även *Chalmers tekniska högskola AB* och *Tjänstemännens Centralorganisation (TCO)* ser vissa praktiska problem i tillämpningen, bl.a. hur Migrationsverket ska kunna bedöma hur länge en brittisk medborgare kan anses ha varit lagligen bosatt i landet.

Ställning som varaktigt bosatt

Enligt direktivet om varaktigt bosatta ska tredjelandsmedborgare under vissa förutsättningar kunna få en särskild status – ställning som varaktigt bosatt – i en EU-medlemsstat. Den som beviljats denna ställning ska tillerkännas vissa särskilda rättigheter som liknar dem som tillkommer unionsmedborgare.

Av artikel 4.1 i direktivet framgår att en medlemsstat ska bevilja ställning som varaktigt bosatt till tredjelandsmedborgare som varit lagligen och oavbrutet bosatta inom dess territorium i fem år omedelbart före inlämnandet av den relevanta ansökningen. I direktivet fastställs vidare villkoren för en medlemsstats beviljande och återkallande av ställning som varaktigt bosatt samt de rättigheter som är kopplade till denna ställning. Medlemsstaterna ska till en varaktigt bosatt utfärda ett EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta som ska gälla i minst fem år. Personer med ställning som varaktigt bosatt i en medlemsstat ska under vissa villkor ha rätt att bosätta sig i en annan medlemsstat och få uppehållstillstånd där. Om varaktigt bosatta utövar sådan rätt till bosättning ska deras anhöriga som ingår i kärnfamiljen under vissa förutsättningar också ha rätt att bosätta sig i den andra medlemsstaten.

Direktivet har genomförts i svensk rätt genom ändringar i framförallt utlänningslagen. Enligt 5 a kap. 1 § första stycket utlänningslagen ska en ansökan från en utlänning om ställning som varaktigt bosatt i Sverige beviljas om sökanden de senaste fem åren utan avbrott har vistats i Sverige med uppehållstillstånd. Vid beräkningen av vistelsetiden ska vistelse i Sverige av tillfälliga skäl eller för studier inte räknas. Vistelse utanför Sverige under kortare tid än sex månader i följd och inte mer än tio månader sammanlagt under femårsperioden ska inte anses vara avbrott i vistelsen (5 a kap. 1 § tredje och fjärde styckena utlänningslagen). Sedan bestämmelserna om ställning som varaktigt bosatt genom ändringsdirektivet gjorts tillämpliga även på flyktingar och alternativt skyddsbehövande har en särskild beräkningsregel införts i 5 a kap. 1 § andra stycket utlänningslagen för förvärv av ställning som varaktigt bosatt. För en sökande med flyktingstatusförklaring eller alternativt skyddsstatusförklaring ska, vid beräkningen av vistelsetiden, inte bara den tid sökanden har haft uppehållstillstånd i Sverige, utan även tiden mellan den dag då ansökan om asyl eller ansökan om ny prövning gavs in och den dag då asyl beviljades tas med. Ställning som varaktigt bosatt i Sverige ska enligt 5 a kap. 4 § utlänningslagen inte beviljas medborgare i en EU-medlemsstat, övriga skyddsbehövande enligt 4 kap. 2 a § utlänningslagen eller en utlänning vars vistelse inte är av varaktigt karaktär. Enligt 5 a kap. 2 § ska sökanden, för att beviljas ställning som varaktigt bosatt i Sverige, fullt ut kunna försörja sig och sin familj med egna medel så att grundläggande behov av uppehälle och bostad är tillgodosedda. En person som utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet får enligt 5 a kap. 3 § inte beviljas ställning som varaktigt bosatt.

De tredjelandsmedborgare som i dag är aktuella för ställning som varaktigt bosatt i Sverige behöver uppehållstillstånd för att ha rätt att vistas här i mer än tre månader. Bestämmelserna i svensk rätt är också utformade så att det ställs upp ett krav på att ha vistats i Sverige med uppehållstillstånd för att kunna beviljas ställning som varaktigt bosatt (se angående det svenska genomförandet i denna del prop. 2005/06:77 s. 140 och prop. 2016/17:61 s. 30–31).

Kommissionen har i ett beredskapsmeddelande angett att perioder av laglig vistelse som en brittisk medborgare har haft i en medlemsstat bör betraktas som perioder av laglig bosättning enligt direktivet om varaktigt bosatta (se COM [2018] 880 final, se även COM [2018] 890 final). Vid ett avtalslöst utträde kommer dock brittiska medborgare som har varit bosatta i Sverige med stöd av uppehållsrätten att ha varit lagligt bosatta i Sverige utan att ha haft ett uppehållstillstånd. För att säkerställa att brittiska medborgare och deras familjemedlemmar får tillgodoräkna sig sådana perioder av laglig bosättning i Sverige bör därför, enligt regeringens bedömning, bestämmelsen i 5 a kap. 1 § första stycket utlänningslagen ändras. Bestämmelsen bör formuleras så att det framgår att en ansökan om ställning som varaktigt bosatt i Sverige ska beviljas om sökanden de senaste fem åren utan avbrott har vistats i Sverige med uppehållstillstånd eller på annan grund som lagligen bosatt.

Ändringen innebär att formuleringen av bestämmelsen i 5 a kap. 1 § utlänningslagen kommer att motsvara det uttryck ("lagligen bosatt") som används i bl.a. artikel 4.1 i direktivet. *Migrationsverket* påpekar att begreppet inte tidigare använts i utlänningslagen och tar i detta sammanhang upp vissa tillämpningssvårigheter. *Migrationsverket* anser bl.a. att det är oklart hur handläggningstiden ska beaktas vid beräkningen av vistelsetiden när en utlänning ansöker om uppehållstillstånd på annan grund än skyddsskäl efter inresa (jfr 5 a kap. 1 § andra stycket utlänningslagen). *Migrationsverket* noterar i detta sammanhang att det saknas stöd i lag för att en person som har ansökt om uppehållstillstånd har rätt att vistas i Sverige medan ansökan om uppehållstillstånd handläggs. Även *Förvaltningsrätten i Stockholm* anser att svårigheter som kan uppkomma vid tolkningen och tillämpningen av rekvisitet lagligen bosatt bör utredas närmare.

Enligt artikel 3.1 i direktivet ska det tillämpas på tredjelandsmedborgare som är lagligen bosatta på en medlemsstats territorium. I direktivet fastställs dock inte vad som avses med begreppet lagligen bosatt eller de villkor som sådana medborgares vistelse ska uppfylla för att de ska anses lagligen bosatta på en medlemsstats territorium. Sådana villkor regleras följaktligen enbart av nationell rätt (se t.ex. EU-domstolens dom Singh, C-502/10, EU:C:2012:636 punkt 39 och dom Iida, C-40/11, EU:C:2012:691 punkt 36). I skäl 6 i direktivet anges dock att det viktigaste kriteriet för att kunna förvärva ställning som varaktigt bosatt bör vara bosättningsstiden inom en medlemsstats territorium. I samma skäl preciseras även att bosättningen bör ha varit laglig och oavbruten för att vittna om personens förankring i landet. Att tillfälliga vistelser som t.ex. au pair eller säsongarbetare inte ska beaktas som bosättningsstid framgår av artikel 4.2 i direktivet (jfr 5 a kap. 1 § tredje stycket utlänningslagen).

För att en utlänning ska kunna betraktas som lagligen bosatt i Sverige anser regeringen mot denna bakgrund att han eller hon bör vistas i Sverige med uppehållstillstånd, uppehållsrätt eller vara uttryckligen undantagen från kravet på uppehållstillstånd. Även om en utlänning får vistas i Sverige under prövningen av en ansökan om uppehållstillstånd (se avsnitt 5.2) innebär inte det att han eller hon ska anses vara lagligen bosatt här. Förslaget innebär inte någon ändring av det som gäller enligt nuvarande ordning, dvs. att en utlänning som ansöker om uppehållstillstånd efter inresan i Sverige som huvudregel inte får tillgodoräkna sig vistelsetiden mellan inresan och det beviljade uppehållstillståndet. I 5 a kap. 1 § andra stycket utlänningslagen har undantag från huvudregeln införts i form av särskilda bestämmelser om beräkning av just sådan vistelsetid, men dessa gäller endast för flyktingar och alternativt skyddsbehövande.

Genom förslaget tydliggörs alltså att bl.a. brittiska medborgare som ansöker om ställning som varaktigt bosatt i Sverige kan tillgodoräkna sig de tidsperioder som de varit bosatta i Sverige med stöd av reglerna om uppehållsrätt eller under den tid de varit tillfälligt undantagna från kravet på uppehållstillstånd. Detta ligger i linje med det som kommissionen har angett i sina beredskapsmeddelanden om tillämpningen av direktivet. Uppehållsrätt finns dock endast så länge villkoren är uppfyllda. Det krävs därför att utlänningen har uppfyllt villkoren för uppehållsrätt för att vistelsen ska betraktas som laglig bosättningsstid. I övrigt avses ingen ändring av hur bestämmelsen tillämpas i dag.

Som några remissinstanser noterar är tillämpningsområdet för förslaget inte avgränsat till enbart brittiska medborgare och deras familjemedlemmar. Förvaltningsrätten i Stockholm anser att det inte heller kan uteslutas att en betydligt större grupp än tidigare kommer att ansöka om ställning som varaktigt bosatt. Direktivet om varaktigt bosatta ska tillämpas på alla tredjelandsmedborgare som är lagligen bosatta på en medlemsstats territorium, förutom i vissa särskilt angivna fall (artikel 3). Förutom brittiska medborgare och deras familjemedlemmar kan förslaget alltså komma att omfatta andra tredjelandsmedborgare som har vistats i Sverige med uppehållsrätt, dvs. familjemedlemmar till EES-medborgare. Till skillnad från brittiska medborgare och deras familjemedlemmar kommer dock familjemedlemmar till EES-medborgare fortsatt kunna vistas i Sverige med stöd av reglerna om uppehållsrätt. När dessa tredjelandsmedborgare i enlighet med förslaget uppfyller villkoret på laglig bosättningsstid genom att ha vistats i Sverige i minst fem år utan avbrott med uppehållsrätt kommer de även att uppfylla villkoret på laglig vistelsetid för permanent uppehållsrätt (3 a kap. 7 § utlänningslagen). Bestämmelserna om ställning som varaktigt bosatt syftar bl.a. till att tillnärma tredjelandsmedborgares ställning den ställning som medlemsstaternas medborgare åtnjuter. Reglerna om uppehållsrätt får emellertid anses mer förmånliga än bestämmelserna om ställning som varaktigt bosatt. Även om förslaget medför att en något större grupp än tidigare kommer att omfattas av bestämmelserna om ställning som varaktigt bosatt bedömer regeringen att förslaget i praktiken endast bör ha betydelse för den nu aktuella gruppen, som inte längre kommer att kunna vistas i Sverige med stöd av reglerna om uppehållsrätt. Förslaget innebär inte heller i övrigt en utökning av rätten för tredjelandsmedborgare att resa in i eller vistas i Sverige, eftersom det fortfarande krävs en oavbruten

vistelse i Sverige i fem år för att få ställning som varaktigt bosatt. Därutöver krävs bl.a. att vistelsen är av varaktig karaktär (5 a kap. 4 § utlänningslagen).

Sammanfattningsvis är det regeringens bedömning att de allra flesta tredjelandsmedborgare som blir aktuella för ställning som varaktigt bosatt i Sverige även i fortsättningen kommer att ha haft uppehållstillstånd i fem år. Till skillnad från *Förvaltningsrätten i Malmö* och Migrationsverket anser regeringen därför att det av tydlighetsskäl även fortsättningsvis bör framgå uttryckligen av paragrafen att den som vistats i Sverige i fem år utan avbrott med uppehållstillstånd ska beviljas ställning som varaktigt bosatt.

Chalmers tekniska högskola AB och *TCO* frågar sig bl.a. hur Migrationsverket ska kunna bedöma hur länge en brittisk medborgare kan anses ha varit lagligen bosatt i landet. Sedan 2014 hanterar Migrationsverket bedömningar av uppehållsrätt för EES-medborgare utan att dessa är registrerade. Den tidigare registreringen visade enbart vad som gällde vid tidpunkten för beslutet men sa inget om vad som gällde vid en senare tidpunkt (prop. 2013/14:81 s. 17). Enligt regeringens uppfattning kommer Migrationsverket även i fortsättningen att kunna göra denna bedömning när det gäller brittiska medborgare som före Förenade kungarikets utträde ur EU har vistats i Sverige lagligt med uppehållsrätt. Det är den enskilde som ska visa att förutsättningarna för att beviljas ställning som varaktigt bosatt är uppfyllda.

6 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringens förslag: Lagändringarna ska träda i kraft den 15 juli 2019.

Regeringens bedömning: Det finns inte något behov av övergångsbestämmelser.

Promemorians förslag och bedömning överensstämmer delvis med regeringens. I promemorian föreslås att lagändringarna ska träda i kraft den 1 juli 2019.

Remissinstanserna: En majoritet av remissinstanserna har inte några synpunkter i denna del. *Migrationsverket* noterar att i avvaktan på särskilda föreskrifter kommer ansökningar om uppehålls- och arbetstillstånd som lämnas in av brittiska medborgare och deras familjemedlemmar att prövas i enlighet med nuvarande regler och det finns då en risk att ansökan avslås av formella skäl. Även *Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (IAF)* tar upp denna fråga men delar promemorians bedömning att det inte är nödvändigt att lagförslagen träder i kraft förrän den 1 juli 2019, bl.a. mot bakgrund av att dessa personer omfattas av ett undantag från kraven på uppehålls- och arbetstillstånd.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: Det är angeläget att lagförslagen kan träda i kraft så snart som möjligt. Regeringen föreslår därför att lagförslagen ska träda i kraft den 15 juli 2019.

Migrationsverket tar upp möjliga konsekvenser av ikraftträdandetidpunkten för de föreslagna bemyndigandena. Som *LAF* påpekar är den berörda gruppen emellertid genom förordningen om ett tillfälligt undantag från kraven på uppehålls- och arbetstillstånd för vissa brittiska medborgare och deras familjemedlemmar undantagna från kraven på uppehålls- och arbetstillstånd. De utlänningar som omfattas av förordningen behöver alltså inte ansöka om uppehålls- eller arbetstillstånd innan regeringen har meddelat föreskrifter med stöd av de föreslagna bemyndigandena. Vissa kommer därtill troligen att omfattas av de undantag som redan finns i t.ex. 5 kap. 18 § utlänningslagen. Regeringen bedömer därför inte risken för att en ansökan om uppehålls- eller arbetstillstånd ska avslås av formella skäl som särskilt stor.

Det finns inte något behov av övergångsbestämmelser.

7 Kostnader och andra konsekvenser

Regeringens bedömning: Förslagen leder enbart till marginellt ökade kostnader för förvaltningsmyndigheterna och domstolarna och ska hanteras inom ram för myndigheternas befintliga anslag.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Kammarrätten i Stockholm* bedömer att ett avtalslöst utträde kan leda till fler ansökningar om bl.a. uppehålls- och arbetstillstånd och att ansökningar om ställning som varaktigt bosatt kommer att öka när lagändringen träder i kraft. I de fall ett utvisningsbeslut har sin grund i att villkoren för det sökta tillståndet inte uppfylls kan det enligt kammarrätten innebära en ökad mängd mål till migrationsdomstolarna. Även *Förvaltningsrätten i Stockholm* efterfrågar en närmare analys av eventuella konsekvenser för migrationsdomstolarna, bl.a. när det gäller ökad måltillströmning. *Migrationsverket* bedömer att det finns ett behov av tillskott av medel eftersom ett stort antal ansökningar om uppehålls- och arbetstillstånd kommer att behöva hanteras. Migrationsverket uppskattar kostnaden för detta till 62 miljoner kronor, om ärendena ska prövas enligt de befintliga tillståndsgrunderna. Även vid tillskott av medel bedömer Migrationsverket att det kommer att innebära undanträngningseffekter för andra ärendetyper. Även *Arbetsgivarverket* och *TCO* framhåller vikten av att Migrationsverket tillförs resurser för att hantera den arbetsbelastning som följer av ett ökat antal ansökningar om uppehålls- och arbetstillstånd.

Skälen för regeringens bedömning

Utgångspunkter

Det är inte möjligt att inom ramen för detta lagstiftningsärende analysera generella konsekvenser på migrationsrättens område till följd av Förenade kungarikets utträde ur EU. Som bl.a. *Migrationsverket* påpekar kan det t.ex. förutses att ett avtalslöst utträde medför en ökning av antalet ärenden

och mål om uppehålls- och arbetstillstånd för myndigheterna att handlägga. Utträdet kan också medföra andra konsekvenser till följd av att brittiska medborgare blir tredjelandsmedborgare och inte längre omfattas av EU-rättens regler om uppehållsrätt. Sådana generella konsekvenser av ett avtalslöst utträde, som inte är en direkt följd av förslagen i denna proposition, får hanteras i ett annat sammanhang.

Konsekvenser för det allmänna

Förslagen att regeringen bemyndigas meddela föreskrifter om uppehålls- och arbetstillstånd för nu aktuell grupp är i första hand till för att möjliggöra att ansökningar från den berörda gruppen ska få bifallas efter inresan, vilket redan har gällt för de ansökningar om uppehållstillstånd som prövats före utträdet. Om regeringen meddelar föreskrifter med stöd av de föreslagna bemyndigandena innebär det att ansökningar från brittiska medborgare eller deras anhöriga kan hanteras i sin helhet av Migrationsverket och minskar risken för att ansökningar avvisas vilket bör leda till en något effektivare prövning.

Kammarrätten i Stockholm bedömer att förslaget om ställning som varaktigt bosatt i Sverige kommer att leda till fler ansökningar och, i de fall villkoren inte uppfylls, kan innebära en ökad mängd mål till migrationsdomstolarna. Som nämns i avsnitt 5.3 bedömer regeringen att förslaget i praktiken endast bör ha betydelse för brittiska medborgare och deras familjemedlemmar som har vistats i Sverige med uppehållsrätt. Det kan vidare konstateras att om förslaget inte skulle genomföras skulle den grupp som kan vara aktuell att söka ställning som varaktigt bosatt behöva ansöka om uppehållstillstånd på någon annan grund. Regeringen bedömer att eventuella avslag på ansökningar om ställning som varaktigt bosatt inte bör skilja sig från eventuella avslag på ansökningar om uppehållstillstånd på annan grund i sådan utsträckning att måltillströmningen till domstolarna ökar i någon större omfattning till följd av förslaget. Eftersom ett permanent uppehållstillstånd ska ges till den som beviljats ställning som varaktigt bosatt i Sverige behöver dessa uppehållstillstånd inte förlängas i ett senare skede, vilket bör leda till en minskad arbetsbelastning över tid jämfört med att pröva förlängningar av andra tidsbegränsade uppehållstillstånd. Regeringen bedömer därför att förslaget i sig enbart bör kunna leda till marginellt ökade kostnader för Migrationsverket och migrationsdomstolarna. Kostnaderna kan inte antas vara av sådan storleksordning att de inte ryms inom befintliga anslag.

Sammanfattningsvis bedöms förslagen i denna proposition inte leda till några kostnadsökningar för förvaltningsmyndigheterna eller domstolarna som inte ryms inom befintliga anslag.

Övriga konsekvenser

De föreslagna bemyndigandena möjliggör för regeringen att föreskriva att brittiska medborgare med familjemedlemmar kan ansöka om uppehålls- och arbetstillstånd medan de befinner sig i landet. Om regeringen meddelar sådana föreskrifter innebär det en minskad risk för störningar när det gäller bl.a. boende, sysselsättning, studier och försörjning för den aktuella gruppen. Även för företag, och då i synnerhet arbetsgivare, skulle sådana föreskrifter innebära minskade olägenheter. Om personer som

Prop. 2018/19:119 redan arbetar i Sverige ges möjlighet att ansöka om och beviljas uppehålls- och arbetstillstånd medan de befinner sig här kan arbetsgivare också i större utsträckning behålla befintlig arbetskraft. Förslagen bedöms inte medföra några kostnader för företag.

Det finns för närvarande inte några tillgängliga uppgifter om hur många kvinnor respektive män som i egenskap av brittisk medborgare eller som familjemedlem till en brittisk medborgare är bosatta i Sverige med stöd av EU-rättens regler om uppehållsrätt. Det är därför inte möjligt att nu bedöma om förslagen får olika konsekvenser för kvinnor och män eller för flickor och pojkar.

Enligt FN:s konvention om barnets rättigheter ska konsekvenserna för barn redovisas i alla åtgärder som påverkar barn. Förslagen riktar sig främst till de brittiska medborgare och deras familjemedlemmar som vid utträdet bor och arbetar i Sverige med stöd av EU-rättens regler om uppehållsrätt. I framförallt den sistnämnda gruppen, familjemedlemmar, kan det antas ingå barn. Som framgår ovan innebär förslagen en minskad risk för avbrott i berörda personers rätt att vistas och arbeta i Sverige. Sammanfattningsvis bedöms förslagen positiva ur ett barnrättsperspektiv.

8 Författningskommentar

Förslaget till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716)

5 kap. Uppehållstillstånd

23 § Regeringen får meddela föreskrifter om uppehållstillstånd för studier eller besök.

Regeringen får meddela föreskrifter om uppehållstillstånd för en utlänning som slutfört en högskoleutbildning för vilken uppehållstillstånd för studier beviljats och för hans eller hennes familjemedlemmar.

Regeringen får meddela föreskrifter om att en ansökan om uppehållstillstånd får bifallas om det följer av en överenskommelse med en främmande stat.

Regeringen får meddela föreskrifter om när uppehållstillstånd får ges till en utlänning som har ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat och till anhöriga till en sådan utlänning.

Regeringen får meddela föreskrifter om uppehållstillstånd för forskning och för medföljande familjemedlemmar till en utlänning som har beviljats uppehållstillstånd för forskning.

Regeringen får meddela föreskrifter om uppehållstillstånd för familjemedlemmar till en utlänning som har beviljats uppehållstillstånd för arbete, studier eller näringsverksamhet.

Regeringen får meddela föreskrifter om uppehållstillstånd för en utlänning som är medborgare i Förenade kungariket och för familjemedlemmar till en sådan utlänning.

Paragrafen innehåller bemyndiganden för regeringen att meddela föreskrifter om uppehållstillstånd. Övervägandena finns i avsnitt 5.2.

Enligt *sjunde stycket*, som är nytt, får regeringen meddela föreskrifter om uppehållstillstånd för en utlänning som är medborgare i Förenade kungariket och för familjemedlemmar till en sådan utlänning. Det kan bl.a. handla om föreskrifter om att sådana utlänningar ska vara undantagna från kravet på att en ansökan om uppehållstillstånd som huvudregel inte får bifallas efter inresan (se 18 § första stycket).

5 a kap. Ställning som varaktigt bosatt i Sverige

1 § En ansökan från en utlänning om ställning som varaktigt bosatt i Sverige ska beviljas om sökanden de senaste fem åren utan avbrott har vistats i Sverige med uppehållstillstånd *eller på annan grund som lagligen bosatt*.

Vid beräkningen av vistelsetiden för en sökande som har flyktingstatusförklaring enligt 4 kap. 3 § eller alternativ skyddsstatusförklaring enligt 4 kap. 3 a § första stycket, räknas även tiden mellan den dag då ansökan om asyl eller ansökan om ny prövning gavs in och den dag då asyl beviljades.

Vid beräkningen av vistelsetiden ska vistelse i Sverige av tillfälliga skäl eller för studier inte räknas.

Prop. 2018/19:119 Vistelse utanför Sverige under kortare tid än sex månader i följd och inte mer än tio månader sammanlagt under femårsperioden ska inte anses vara avbrott i vistelsen.

Paragrafen reglerar förutsättningarna för att en utlänning ska beviljas ställning som varaktigt bosatt i Sverige. Övervägandena finns i avsnitt 5.3.

Tillägget i *första stycket* innebär att en ansökan om ställning som varaktigt bosatt i Sverige ska beviljas även om sökanden de senaste fem åren utan avbrott har vistats i Sverige som lagligen bosatt på en annan grund än med uppehållstillstånd. Med lagligen bosatt avses att utlänningen, utöver att ha vistats i Sverige med uppehållstillstånd, har vistats i landet med uppehållsrätt eller permanent uppehållsrätt eller att utlänningen under vistelsen har varit undantagen från kravet på att inneha ett uppehållstillstånd (se t.ex. förordningen [2019:111] om ett tillfälligt undantag från kraven på uppehålls- och arbetstillstånd för vissa brittiska medborgare och deras familjemedlemmar). Ändringen innebär att en utlänning kan beviljas ställning som varaktigt bosatt i Sverige även utan att ha haft ett uppehållstillstånd om han eller hon de senaste fem åren utan avbrott har vistats i Sverige på någon av dessa alternativa grunder eller en kombination av dessa.

6 kap. Arbetstillstånd

8 § *Regeringen får meddela föreskrifter om att en ansökan om arbetstillstånd får bifallas även efter inresan i Sverige om ansökan görs av en utlänning som är medborgare i Förenade kungariket eller av familjemedlemmar till en sådan utlänning.*

Paragrafen, som är ny, innehåller ett bemyndigande för regeringen att meddela föreskrifter om att en ansökan om arbetstillstånd får beviljas även efter inresan i Sverige. Bestämmelsen innebär att regeringen kan föreskriva att en utlänning som är medborgare i Förenade kungariket och familjemedlemmar till en sådan utlänning ska vara undantagna från kravet i 4 § om att en ansökan om arbetstillstånd som huvudregel inte får bifallas efter inresan.

Övervägandena finns i avsnitt 5.2.

RÅDETS DIREKTIV 2003/109/EG
av den 25 november 2003
om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 63.3 och 63.4 i detta,

med beaktande av kommissionens förslag ⁽¹⁾,

med beaktande av Europaparlamentets yttrande ⁽²⁾,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ⁽³⁾,

med beaktande av Regionkommitténs yttrande ⁽⁴⁾, och

av följande skäl:

- (1) För att gradvis upprätta ett område med frihet, säkerhet och rättvisa föreskrivs i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen dels att det skall vidtas åtgärder som syftar till att säkerställa den fria rörligheten för personer, och i samband därmed direkt relaterade stödåtgärder avseende kontroller vid yttre gränser, asyl och invandring, dels att det skall vidtas åtgärder som rör asyl, invandring och skydd av rättigheter för tredjelandsmedborgare.
- (2) Vid sitt extra möte i Tammerfors den 15–16 oktober 1999 konstaterade rådet att den rättsliga ställningen för tredjelandsmedborgare bör tillnärmas den som medlemsstaternas medborgare åtnjuter och att en person som har vistats lagligen i en medlemsstat under en tid som skall fastställas och som har uppehållstillstånd för längre tid bör i den medlemsstaten beviljas en uppsättning enhetliga rättigheter som ligger så nära EU-medborgarnas rättigheter som möjligt.
- (3) Detta direktiv respekterar de grundläggande rättigheter och iakttar de principer som erkänns särskilt i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna och i Europeiska unionens stadga om grundläggande rättigheter.
- (4) Varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares integration i medlemsstaterna är en nyckelfaktor för att stärka den ekonomiska och sociala sammanhållningen, vilket är ett av gemenskapens grundläggande mål enligt fördraget.

(5) Medlemsstaterna bör sätta i kraft bestämmelserna i detta direktiv utan diskriminering med avseende på kön, ras, hudfärg, etniskt eller socialt ursprung, genetiska egenskaper, språk, religion eller övertygelse, politiska eller andra åsikter, tillhörighet till en nationell minoritet, förmågenhet, födelseort, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning.

(6) Det viktigaste kriteriet för att kunna förvärva ställning som varaktigt bosatt bör vara bosättnings tiden inom en medlemsstats territorium. Bosättningen bör ha varit laglig och oavbruten för att vittna om personens förankring i landet. En viss flexibilitet bör dock finnas med tanke på omständigheter som kan tvinga en person att tillfälligt lämna territoriet.

(7) För att förvärva ställning som varaktigt bosatt bör tredjelandsmedborgare kunna visa att de förfogar över tillräckliga medel för sin försörjning och en sjukförsäkring, så att de inte blir en belastning för medlemsstaten. När medlemsstaterna bedömer innehav av stabila och regelbundna försörjningsmedel får de beakta faktorer såsom avgifter till pensionssystemet och fullgörande av skattskyldighet.

(8) Tredjelandsmedborgare som önskar förvärva och bevara ställning som varaktigt bosatta bör inte utgöra ett hot mot allmän ordning och säkerhet. Begreppet allmän ordning får inbegripa fällande dom för allvarligt brott.

(9) Ekonomiska överväganden bör inte utgöra skäl för vägran att bevilja ställning som varaktigt bosatt och skall inte anses inverka på de relevanta villkoren.

(10) Det bör inrättas ett system med förfaranderegler för prövning av ansökningar om ställning som varaktigt bosatt. Dessa förfaranden bör vara effektiva och genomförbara i förhållande till den normala arbetsbelastningen vid medlemsstaternas myndigheter, samt tillåta insyn och vara rättvisa för att ge de berörda personerna adekvat rättssäkerhet.

⁽¹⁾ EGT C 240 E, 28.8.2001, s. 79.

⁽²⁾ EGT C 284 E, 21.11.2002, s. 102.

⁽³⁾ EGT C 36, 8.2.2002, s. 59.

⁽⁴⁾ EGT C 19, 22.1.2002, s. 18.

- (11) Ställningen som varaktigt bosatt bör komma till konkret uttryck genom ett uppehållstillstånd, så att personen i fråga snabbt och lätt kan styrka sin rättsliga ställning. Detta uppehållstillstånd bör också uppfylla höga tekniska krav, särskilt när det gäller garantier mot förfalskning och efterbildning, för att undvika missbruk i den medlemsstat där ställningen förvärvats och i de medlemsstater där rätten till bosättning utövas.
- (12) För att kunna fungera praktiskt som ett instrument för integration av varaktigt bosatta i det samhälle där de är bosatta, bör ställningen som varaktigt bosatt garantera innehavaren samma behandling som medlemsstatens medborgare i en rad ekonomiska och sociala sammanhang, i enlighet med relevanta villkor i detta direktiv.
- (13) I fråga om socialt bistånd skall möjligheten att begränsa förmånerna för varaktigt bosatta till att gälla endast grundläggande förmåner förstås så att detta begrepp omfattar åtminstone minimiinkomst, bistånd vid sjukdom, graviditet, föräldrabistånd och långtidsvård. Villkoren för att bevilja dessa förmåner bör fastställas i nationell lagstiftning.
- (14) Medlemsstaterna bör vara skyldiga att ge underåriga barn tillgång till utbildningsväsendet på liknande villkor som för egna medborgare.
- (15) Begreppet bidrag och stipendier för studier inom yrkesutbildningsområdet omfattar inte åtgärder som finansieras som socialt bistånd. Därtill kommer att tillträde till bidrag och stipendier för studier kan vara avhängigt av det faktum att den person som ansöker om sådana bidrag eller stipendier i sig uppfyller villkoren för erhållande av ställning som varaktigt bosatt. I fråga om att bevilja bidrag och stipendier för studier får medlemsstaterna beakta det faktum att unionsmedborgarna kan utnyttja denna förmån i hemlandet.
- (16) Varaktigt bosatta bör åtnjuta förstärkt skydd mot utvisning. Detta skydd är baserat på kriterier som fastställes i praxis från Europadomstolen för de mänskliga rättigheterna. För att säkerställa skyddet mot utvisning bör medlemsstaterna erbjuda effektiva rättsmedel.
- (17) En harmonisering av villkoren för förvärv av ställning som varaktigt bosatt främjar ömsesidigt förtroende mellan medlemsstaterna. Vissa medlemsstater utfärdar uppehållstillstånd som gäller permanent eller tills vidare på förmånligare villkor än de som följer av detta direktiv. Fördraget utesluter inte att medlemsstaterna tillämpar förmånligare bestämmelser. I detta direktiv bör det dock föreskrivas att tillstånd som utfärdas på förmånligare villkor inte skall grunda rätt till bosättning i andra medlemsstater.
- (18) Att det ställs upp villkor för varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares rätt att bosätta sig i en annan medlemsstat bör bidra till att förverkliga den inre marknaden som ett område med fri rörlighet för personer. Det skulle också i betydande grad kunna medverka till ökad rörlighet, särskilt på arbetsmarknaden inom unionen.
- (19) Det bör fastställas att rätten till bosättning i en annan medlemsstat får gälla såväl för anställda som för egenföretagare, liksom för att studera eller etablera sig utan att bedriva ekonomisk verksamhet.
- (20) Familjemedlemmar bör även kunna bosätta sig tillsammans med den varaktigt bosatte i en annan medlemsstat för fortsatt familjesammanhållning och för att den varaktigt bosatte inte skall hindras från att utnyttja sin rätt till bosättning. När det gäller familjemedlemmar som kan tillåtas medfölja eller förena sig med varaktigt bosatta, bör medlemsstaterna särskilt beakta situationen för vuxna barn med funktionshinder samt släktingar i rakt uppstigande led av första graden som är beroende av dem för sin försörjning.
- (21) Den medlemsstat där den varaktigt bosatte avser att utöva sin rätt till bosättning bör kunna kontrollera om personen i fråga uppfyller villkoren för bosättning på dess territorium. Den bör också kunna kontrollera att personen inte utgör ett hot mot allmän ordning, säkerhet och hälsa.
- (22) För att inte göra det omöjligt att i praktiken utöva rätten till bosättning, bör den varaktigt bosatte åtnjuta samma behandling i den andra medlemsstaten, i enlighet med villkoren i detta direktiv, som i den medlemsstat där han förvärvat ställning som varaktigt bosatt. Beviljandet av förmåner inom ramen för det sociala biståndet skall inte påverka medlemsstaternas möjligheter att återkalla uppehållstillståndet om den berörda personen inte längre uppfyller kraven i detta direktiv.
- (23) Tredjelandsmedborgare bör beviljas möjligheten att förvärva ställning som varaktigt bosatt i den medlemsstat dit de flyttat och beslutat sig för att slå sig ned i, i enlighet med villkor som är jämförbara med dem som gäller för förvärvande av ställning som varaktigt bosatt i den första medlemsstaten.

- (24) Eftersom målen för den föreslagna åtgärden, nämligen att införa villkor för beviljande och återkallelse av ställning som varaktigt bosatt, rättigheter förbundna med denna ställning samt införande av villkor för utövande av rätt till bosättning i andra medlemsstater, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna och de därför, på grund av åtgärdens omfattning eller verkningar, bättre kan uppnås på gemenskapsnivå, kan gemenskapen vidta åtgärder i enlighet med proportionalitetsprincipen i artikel 5 i fördraget. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går detta direktiv inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.
- (25) I enlighet med artiklarna 1 och 2 i det till Fördraget om Europeiska unionen och Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen fogade protokollet om Förenade kungarikets och Irlands ställning, och utan att det påverkar tillämpningen av artikel 4 i nämnda protokoll, deltar dessa medlemsstater inte i antagandet av detta direktiv, som inte är bindande för eller tillämpligt i dem.
- (26) I enlighet med artiklarna 1 och 2 i det till Fördraget om Europeiska unionen och Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen fogade protokollet om Danmarks ställning deltar Danmark inte i antagandet av detta direktiv, som inte är bindande för eller tillämpligt i Danmark.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL I

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 1

Innehåll

I detta direktiv fastställs

- a) villkoren för en medlemsstats beviljande och återkallande av ställning som varaktigt bosatt för tredjelandsmedborgare som är lagligen bosatta på dess territorium, inklusive de rättigheter som är förbundna med denna ställning, och
- b) villkoren för bosättning i andra medlemsstater än den som beviljat dem varaktigt bosättning för tredjelandsmedborgare som har beviljats denna ställning.

Artikel 2

Definitioner

I detta direktiv avses med

- a) *tredjelandsmedborgare*: personer som inte är unionsmedborgare enligt artikel 17.1 i fördraget,
- b) *varaktigt bosatt*: tredjelandsmedborgare som har ställning som varaktigt bosatt i enlighet med artiklarna 4–7,
- c) *första medlemsstat*: den medlemsstat som först beviljade tredjelandsmedborgaren ställning som varaktigt bosatt,
- d) *andra medlemsstat*: andra medlemsstater än den som först beviljade tredjelandsmedborgaren ställning som varaktigt bosatt och där den varaktigt bosatte utövar sin rätt till bosättning,
- e) *familjemedlemmar*: de tredjelandsmedborgare som vistas i den berörda medlemsstaten i enlighet med rådets direktiv 2003/86/EG av den 22 september 2003 om rätt till familjeåterförening (¹),
- f) *flyktning*: tredjelandsmedborgare som beviljats flyktningstatus enligt Genèvekonventionen av den 28 juli 1951 angående flyktingars rättsliga ställning, ändrad genom New York-protokollet av den 31 januari 1967,
- g) *EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta*: uppehållstillstånd som utfärdas av den berörda medlemsstaten när en sökande förvärvat ställning som varaktigt bosatt.

Artikel 3

Räckvidd

1. Detta direktiv skall tillämpas på tredjelandsmedborgare som är lagligen bosatta på en medlemsstats territorium.
2. Detta direktiv skall inte tillämpas på tredjelandsmedborgare som
 - a) är bosatta för att ägna sig åt studier eller genomgå yrkesutbildning,
 - b) har rätt till bosättning i en medlemsstat på grundval av tillfälligt skydd eller som har ansökt om rätt till bosättning på den grunden och väntar på beslut om sin ställning,
 - c) har rätt till bosättning i en medlemsstat på grundval av alternativa skyddsformer, i enlighet med internationella åtaganden, nationell lagstiftning eller praxis i medlemsstaterna eller som har ansökt om rätt till bosättning på den grunden och väntar på ett beslut om sin ställning,

(¹) EUT L 251, 3.10.2003, s. 12.

- d) är flyktingar eller har ansökt om flyktingstatus men ännu inte fått slutligt besked,
- e) är bosatta uteslutande av tillfälliga skäl som "au pair" eller säsongarbetare, eller som arbetstagare som utstationerats av en tjänsteleverantör för att tillhandahålla gränsöverskridande tjänster, eller som leverantör av gränsöverskridande tjänster eller i de fall då deras uppehållstillstånd formellt begränsats,
- f) har en rättslig ställning som omfattas av bestämmelserna i 1961 års Wienkonvention om diplomatiska förbindelser, 1963 års Wienkonvention om konsulara förbindelser, 1969 års konvention om särskilda delegationer eller 1975 års Wienkonvention om staters representation i deras förbindelser med internationella organisationer av universell karaktär.
3. Detta direktiv skall inte påverka tillämpningen av förmånligare bestämmelser i
- a) bilaterala och multilaterala avtal mellan gemenskapen eller gemenskapen och dess medlemsstater, å ena sidan, och tredje land, å den andra,
- b) bilaterala avtal som redan ingåtts mellan en medlemsstat och ett tredje land före den dag då detta direktiv träder i kraft,
- c) Europeiska bosättningskonventionen av den 13 december 1955, Europeiska sociala stadgan av den 18 oktober 1961, den reviderade Europeiska sociala stadgan av den 3 maj 1987, och Europeiska konventionen om migrerande arbetstagens rättsställning av den 24 november 1977.

KAPITEL II

STÄLLNING SOM VARAKTIGT BOSATT I EN MEDLEMSSTAT

Artikel 4

Bosättningsstid

1. En medlemsstat skall bevilja ställning som varaktigt bosatt till tredjelandsmedborgare som varit lagligen och oavbrutet bosatta inom dess territorium i fem år omedelbart före inlämnandet av den relevanta ansöknigen.
2. Bosättningsperioder som grundar sig på de skäl som anges i artikel 3.2 e och f, skall inte beaktas vid beräkningen av den period som avses i punkt 1.

I de fall som omfattas av artikel 3.2 a, där den berörda tredjelandsmedborgaren har erhållit ett uppehållstillstånd som gör det möjligt för honom/henne att beviljas ställning som varaktigt bosatt, får bosättningsperioderna för studieändamål eller yrkesutbildning räknas till endast hälften vid beräkningen av den period som avses i punkt 1.

3. Perioder av frånvaro från den berörda medlemsstatens territorium skall inte utgöra något avbrott i den period som avses i punkt 1 och skall beaktas vid beräkningen av denna förutsatt att de är kortare än sex månader i följd och inte överstiger tio månader totalt inom den period som avses i punkt 1.

Om det finns särskilda och exceptionella orsaker av tillfällig karaktär får medlemsstaterna i överensstämmelse med sin nationella lagstiftning godta att en längre period av frånvaro än den som avses i första stycket inte skall utgöra något avbrott i den period som avses i punkt 1. I sådana fall skall medlemsstaterna inte beakta de relevanta perioderna av frånvaro vid beräkningen av den period som avses i punkt 1.

Med avvikelse från det andra stycket får medlemsstaterna vid beräkningen av den totala period som avses i punkt 1 beakta perioder av frånvaro när det gäller utstationering på grund av arbete, inklusive tillhandahållande av gränsöverskridande tjänster.

Artikel 5

Villkor för att förvärva ställning som varaktigt bosatt

1. Medlemsstaterna skall kräva att tredjelandsmedborgarna styrker att de för egen räkning och för de familjemedlemmar gentemot vilka de har försörjningsansvar förfogar över följande:
 - a) Stabila och regelbundna försörjningsmedel som är tillräckliga för att de skall kunna försörja sig själva och sina familjemedlemmar utan hjälp från systemet för socialt bistånd i den berörda medlemsstaten. Medlemsstaterna skall bedöma dessa försörjningsmedel med hänsyn till vilken typ av medel det rör sig om och inkomsternas regelbundenhet, och får beakta nivån för minimilöner och -pensioner, innan ansökan om ställning som varaktigt bosatt lämnades in.
 - b) En sjukförsäkring avseende alla risker som de egna medborgarna i den berörda medlemsstaten normalt omfattas av.
2. Medlemsstaterna får kräva att tredjelandsmedborgare följer villkoren för integrering i enlighet med nationell lagstiftning.

Artikel 6

Allmän ordning och säkerhet

1. Medlemsstaterna får vägra att bevilja ställning som varaktigt bosatt av skäl som rör allmän ordning eller säkerhet.

När medlemsstaten fattar beslutet i fråga skall den beakta allvaret i eller typen av brott mot allmän ordning eller säkerhet, eller den fara som den berörda person utgör, och samtidigt ta vederbörlig hänsyn till bosätningstiden och befintliga band med bosättningslandet.

2. Den vägran som avses i punkt 1 får inte grundas på ekonomiska överväganden.

Artikel 7

Förvärv av ställning som varaktigt bosatt

1. För att förvärva ställning som varaktigt bosatt skall tredjelandsmedborgaren lämna in en ansökan till de behöriga myndigheterna i den medlemsstat där han/hon är bosatt. Ansökan skall åtföljas av dokumentation i enlighet med nationell lagstiftning som styrker att han/hon uppfyller villkoren i artiklarna 4 och 5 samt, i förekommande fall, av en giltig resehandling eller en bestyrkt kopia av denna.

Den dokumentation som avses i det första stycket får även inbegripa dokumentation i fråga om lämplig bostad.

2. De behöriga nationella myndigheterna skall skriftligen underrätta den sökande om beslutet så snart som möjligt och under alla omständigheter senast sex månader från det att ansökan lämnades in. Ett sådant beslut skall meddelas den berörda tredjelandsmedborgaren enligt förfarandena för detta i den nationella lagstiftningen.

Om prövningen av ansökan är av komplicerad natur, får tidsfristen i första stycket i undantagsfall förlängas.

Den berörda personen skall dessutom underrättas om sina rättigheter och skyldigheter enligt detta direktiv.

Följderna av att ett beslut inte har fattats när tidsfristen i denna bestämmelse löper ut skall regleras av den berörda medlemsstatens nationella lagstiftning.

3. Om villkoren i artiklarna 4 och 5 är uppfyllda och om personen inte utgör ett hot i den mening som avses i artikel 6, skall den berörda medlemsstaten bevilja tredjelandsmedborgaren i fråga ställning som varaktigt bosatt.

Artikel 8

EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta

1. Ställning som varaktigt bosatt skall vara permanent om inte annat följer av artikel 9.

2. Medlemsstaterna skall till en varaktigt bosatt utfärda ett EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta. Tillståndet skall gälla i minst fem år. Det skall, i förekommande fall på ansökan, förnyas automatiskt när det löper ut.

3. EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta kan utfärdas i form av ett klistermärke eller en separat handling. Det skall utfärdas i enlighet med reglerna och standardmodellen i rådets förordning (EG) nr 1030/2002 av den 13 juni 2002 om en enhetlig utformning av uppehållstillstånd för medborgare i tredje land⁽¹⁾. Under rubriken "typ av tillstånd" skall medlemsstaterna ange "varaktigt bosatt inom EG".

Artikel 9

Återkallande eller förlust av ställning som varaktigt bosatt

1. Varaktigt bosatta skall inte längre ha rätt att behålla ställning som varaktigt bosatta i följande fall:

- Om det har upptäckts att ställningen som varaktigt bosatt har förvärvats genom bedrägeri.
- Om ett utvisningsbeslut har fattats enligt villkoren i artikel 12.
- Vid bortovaro från gemenskapens territorium under en period om tolv månader i följd.

2. Med avvikelse från punkt 1 c får medlemsstaterna föreskriva att bortovaro som överstiger tolv månader i följd eller som motiveras av särskilda eller exceptionella orsaker inte skall medföra återkallande eller förlust av ställning som varaktigt bosatt.

3. Medlemsstaterna får föreskriva att en varaktigt bosatt person inte längre skall ha rätt att behålla sin ställning som varaktigt bosatt om han/hon utgör ett hot mot den allmänna ordningen, med beaktande av hur allvarliga de brott är som han/hon har begått, men detta inte är ett skäl för utvisning enligt artikel 12.

4. En varaktigt bosatt person som varit bosatt i en annan medlemsstat i enlighet med kapitel III skall inte längre ha rätt att behålla sin ställning som varaktigt bosatt som förvärvats i den första medlemsstaten om en sådan ställning beviljats i en annan medlemsstat i enlighet med artikel 23.

Efter sex års bortovaro från territoriet för den medlemsstat som beviljade ställning som varaktigt bosatt, skall den berörda personen under inga omständigheter längre ha rätt att behålla sin ställning som varaktigt bosatt i den medlemsstaten.

Med avvikelse från det andra stycket får den berörda medlemsstaten fastställa att den varaktigt bosatta personen av särskilda skäl får behålla sin ställning i den medlemsstaten vid bortovaro under en period som överstiger sex år.

5. När det gäller de fall som avses i punkt 1 c och i punkt 4 får de medlemsstater som har beviljat ställning som varaktigt bosatt föreskriva ett förenklat förfarande för att återfå denna ställning.

⁽¹⁾ EGT L 157, 15.6.2002, s. 1.

Detta förfarande skall särskilt tillämpas på personer som har varit bosatta i en annan medlemsstat på grund av studier.

Villkoren och förfarandet för att återfå ställning som varaktigt bosatt skall fastställas i den nationella lagstiftningen.

6. Återkallande eller förlust av ställning som varaktigt bosatt får aldrig grunda sig på att ett EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta har löpt ut.

7. Om återkallandet eller förlusten av ställning som varaktigt bosatt inte leder till återsändande skall medlemsstaten tillåta den berörda personen att stanna på dess territorium om han/hon uppfyller villkoren enligt den nationella lagstiftningen och/eller inte utgör ett hot mot allmän ordning eller säkerhet.

Artikel 10

Förfarandegarantier

1. Varje beslut om avslag på en ansökan om ställning som varaktigt bosatt eller om återkallande av sådan ställning skall vara vederbörligen motiverat. Ett sådant beslut skall meddelas den berörda tredjelandsmedborgaren enligt förfarandena för detta i den nationella lagstiftningen. Av underrättelsen skall framgå vilka möjligheter den berörda personen har att överklaga och inom vilken tid överklagande kan ske.

2. Om en ansökan om ställning som varaktigt bosatt avslås, eller om denna ställning återkallas eller förloras eller uppehållstillståndet inte förnyas, skall den berörda personen ha rätt att ansöka om rättslig prövning i den berörda medlemsstaten.

Artikel 11

Likabehandling

1. Varaktigt bosatta skall åtnjuta den behandling som en medlemsstats egna medborgare får i fråga om följande:

- Tillträde till arbetsmarknaden och verksamhet som egenföretagare, under förutsättning att dessa verksamheter inte medför någon som helst offentlig myndighetsutövning, liksom anställnings- och arbetsvillkor, inklusive uppsägnings- och lönevillkor.
- Utbildning och yrkesutbildning, inklusive möjligheterna att få bidrag och stipendier för studier i enlighet med nationell lagstiftning.
- Erkännande av yrkesutbildningsbevis, utbildningsbevis för teoretiska utbildningar och andra kvalifikationer i enlighet med relevanta nationella förfaranden.
- Social trygghet, socialt bistånd och socialt skydd såsom dessa definierats i nationell lagstiftning.
- Skatteförmåner.
- Tillgång till varor och tjänster och leveranser av allmänt tillgängliga varor och tjänster samt förfaranden för att erhålla bostad.

g) Föreningsfrihet och frihet att tillhöra en arbetstagar- eller arbetsgivarorganisation eller någon annan organisation vars medlemmar utöver ett visst yrke, inklusive de förmåner som dessa typer av organisationer tillhandahåller, utan att åsidosätta nationella bestämmelser om allmän ordning och säkerhet.

h) Fritt tillträde till hela den berörda medlemsstatens territorium, inom de gränser som fastställs i nationell lagstiftning av säkerhetsskäl.

2. När det gäller bestämmelserna i punkt 1 b, 1 d, 1 e, 1 f och 1 g får de berörda medlemsstaterna begränsa likabehandling till att gälla fall där den registrerade eller stadigvarande hemvisten för den varaktigt bosatta personen eller familjemedlemmar för vilka han/hon söker bidrag befinner sig inom den berörda medlemsstatens territorium.

3. Medlemsstaterna får begränsa likabehandling i förhållande till egna medborgare i följande fall:

- Medlemsstaterna får upprätthålla begränsat tillträde till anställning och verksamhet som egenföretagare i de fall där denna verksamhet i enlighet med befintlig nationell lagstiftning eller gemenskapslagstiftning förbehålls egna medborgare, EU- eller EES-medborgare.
- Medlemsstaterna får begära bevis på lämpliga språkkunskaper för tillträde till utbildning och yrkesutbildning. Tillträde till universitet får underkastas uppfyllande av särskilda utbildningskrav.

4. Medlemsstaterna får begränsa likabehandlingen i fråga om socialt bistånd och social trygghet till grundläggande förmåner.

5. Medlemsstaterna får besluta att bevilja kompletterande förmåner på de områden som avses i punkt 1.

Medlemsstaterna får även besluta att bevilja likabehandling på områden som inte omfattas av punkt 1.

Artikel 12

Skydd mot utvisning

1. Medlemsstaterna får fatta beslut om utvisning av en varaktigt bosatt tredjelandsmedborgare endast om han/hon utgör ett reellt och tillräckligt allvarligt hot mot allmän ordning eller säkerhet.

2. Beslutet i punkt 1 får inte grundas på ekonomiska överväganden.

3. Innan beslut om utvisning av en varaktigt bosatt fattas skall medlemsstaterna beakta

- hur länge bosättningen i medlemsstaten har varat,
- den berörda personens ålder,

- c) följderna för vederbörande och dennes familjemedlemmar,
d) banden med bosättningslandet eller avsaknaden av band med ursprungslandet.

4. Om ett beslut om utvisning har fattats skall den varaktigt bosatte ha möjlighet att överklaga beslutet i den aktuella medlemsstaten.

5. Rätts hjälp skall ges till varaktigt bosatta som saknar tillräckliga medel på samma villkor som till medborgare i den stat där de är bosatta.

Artikel 13

Förmånligare nationella bestämmelser

Medlemsstaterna får utfärda uppehållstillstånd som gäller permanent eller tills vidare på förmånligare villkor än de som anges i detta direktiv. Sådana uppehållstillstånd skall inte ge rätt till bosättning i andra medlemsstater enligt kapitel III i detta direktiv.

KAPITEL III

BOSÄTTNING I ANDRA MEDLEMSSTATER

Artikel 14

Huvudregel

1. Varaktigt bosatta skall ha rätt att bosätta sig i andra medlemsstater än den som beviljade ställning som varaktigt bosatt under längre tid än tre månader förutsatt att villkoren i detta kapitel är uppfyllda.

2. Varaktigt bosatta får bosätta sig i en annan medlemsstat på följande grunder:

- a) För att bedriva ekonomisk verksamhet som anställd eller egenföretagare.
b) För att studera eller följa en yrkesutbildning.
c) För andra syften.

3. När det rör sig om ekonomisk verksamhet som anställd eller egenföretagare i enlighet med punkt 2 a får medlemsstaterna granska situationen på sina respektive arbetsmarknader och tillämpa sina nationella förfaranden när det gäller kraven för att tillträda en ledig plats respektive bedriva sådan verksamhet.

Av arbetsmarknadspolitiska skäl får medlemsstaterna ge företräde åt unionsmedborgare, tredjelandsmedborgare om detta föreskrivs i gemenskapslagstiftningen, samt till tredjelandsmedborgare som är lagligt bosatta och som får arbetslöshetsunderstöd i den berörda staten.

4. Genom undantag från bestämmelserna i punkt 1 får medlemsstaterna begränsa det totala antalet personer som skall ha rätt till bosättning, under förutsättning att sådana begränsningar redan fastställts för tredjelandsmedborgarnas tillträde i den befintliga lagstiftningen vid tidpunkten för antagandet av detta direktiv.

5. Detta kapitel gäller inte varaktigt bosatta personers bosättning i medlemsstaterna

- a) i egenskap av anställda som utstationerats av en tjänsteleverantör inom ramen för tillhandahållande av tjänster över gränserna,
b) i egenskap av leverantörer av tjänster över gränserna.

Medlemsstaterna får i enlighet med nationell lagstiftning besluta på vilka villkor varaktigt bosatta som önskar flytta till en andra medlemsstat och vara ekonomiskt verksamma som säsongsanställda, får vistas i den medlemsstaten. Gränsarbetare får också omfattas av särskilda bestämmelser i den nationella lagstiftningen.

6. Detta kapitel påverkar inte tillämpningen av relevant gemenskapslagstiftning om social trygghet för tredjelandsmedborgare.

Artikel 15

Villkor för bosättning i en annan medlemsstat

1. Så snart som möjligt och senast tre månader efter inresan i den andra medlemsstaten skall varaktigt bosatta lämna in en ansökan om uppehållstillstånd hos den berörda medlemsstatens behöriga myndigheter.

Medlemsstaterna får godta att varaktigt bosatta lämnar in ansökan om uppehållstillstånd till de behöriga myndigheterna i den andra medlemsstaten medan personen fortfarande är bosatt i den första medlemsstaten.

2. Medlemsstaterna får anmoda de berörda personerna att visa upp bevis

a) på stabila och regelbundna försörjningsmedel som är tillräckliga för att de skall kunna försörja sig själva och sina familjemedlemmar utan hjälp från systemet för socialt bistånd i den berörda medlemsstaten. För var och en av de kategorier som anges i artikel 14.2 skall medlemsstaterna bedöma dessa försörjningsmedel med hänsyn till vilken typ av medel det rör sig om och inkomsternas regelbundenhet, och får beakta nivån för minimilöner och -pensioner,

b) på en sjukförsäkring avseende alla risker i den andra medlemsstaten som de egna medborgarna i den berörda medlemsstaten normalt omfattas av.

3. Medlemsstaterna får kräva att tredjelandsmedborgare följer villkoren för integrering i enlighet med nationell lagstiftning.

Detta villkor skall inte gälla när de berörda tredjelandsmedborgarna har anmodats att följa integreringsvillkor för att få ställning som varaktigt bosatt, i enlighet med bestämmelserna i artikel 5.2.

Om inte annat föreskrivs i det andra stycket får de berörda personerna anmodas att följa språkkurser.

4. Ansökan skall åtföljas av dokumentation, som skall fastställas i den nationella lagstiftningen, som visar att de berörda personerna uppfyller villkoren i fråga samt av uppehållstillståndet som varaktigt bosatt och giltigt resehandling eller bestyrkta kopior av resehandling.

Den dokumentation som avses i det första stycket får även inbegripa dokumentation som rör lämplig bostad.

I synnerhet gäller följande:

- a) Om personen bedriver ekonomisk verksamhet får den andra medlemsstaten anmoda de berörda personerna att visa upp bevis om följande:
 - i) Om de är anställda, att de har ett anställningskontrakt, ett intyg från arbetsgivaren om anställning eller ett erbjudande om anställningskontrakt enligt villkoren i den nationella lagstiftningen. Medlemsstaterna skall fastställa vilket av de ovannämnda bevisen som krävs.
 - ii) Om de är egenföretagare, att de har tillräckliga medel, i enlighet med nationell lagstiftning, för att kunna bedriva verksamhet som egenföretagare, tillsammans med nödvändiga handlingar och tillstånd.
- b) Om personerna studerar eller följer en yrkesutbildning får den andra medlemsstaten anmoda de berörda personerna att visa upp bevis för att de har skrivit in sig vid en godkänd utbildningsanstalt för att studera där eller följa en yrkesutbildning.

Artikel 16

Familjemedlemmar

1. Om varaktigt bosatta utövar sin rätt till bosättning i en andra medlemsstat och om familjen redan var bildad i den första medlemsstaten, skall sådana familjemedlemmar som uppfyller villkoren i artikel 4.1 i direktiv 2003/86/EG tillåtas medfölja eller förena sig med varaktigt bosatta.
2. Om varaktigt bosatta utövar sin rätt till bosättning i en andra medlemsstat och om familjen redan var bildad i den första medlemsstaten, får sådana familjemedlemmar som ej omfattas av artikel 4.1 i direktiv 2003/86/EG tillåtas medfölja eller förena sig med varaktigt bosatta.
3. Med beaktande av ansökan om uppehållstillstånd skall bestämmelserna i artikel 15.1 gälla.
4. Den andra medlemsstaten får anmoda familjemedlemmar till varaktigt bosatta att samtidigt med ansökan om uppehållstillstånd visa upp
 - a) sitt EG-uppehållstillstånd som varaktigt bosatt eller annat uppehållstillstånd och giltigt resehandling eller bestyrkta kopior av resehandling,
 - b) bevis för att de har varit bosatta i den första medlemsstaten i egenskap av familjemedlemmar till varaktigt bosatta,

c) bevis för att de har stabila och regelbundna försörjningsmedel som är tillräckliga för att de skall kunna försörja sig själva och sina familjemedlemmar utan hjälp från systemet för socialt bistånd i den berörda medlemsstaten, eller att de varaktigt bosatta har sådana tillgångar och försäkringar för dem, samt en sjukförsäkring som omfattar alla risker i den andra medlemsstaten. Medlemsstaterna skall bedöma dessa tillgångar med hänsyn till vilken typ av medel det rör sig om och inkomsternas regelbundenhet, och får beakta nivåer för minimilöner och -pensioner.

5. Om familjen inte redan var bildad i den första medlemsstaten skall bestämmelserna i direktiv 2003/86/EG gälla.

Artikel 17

Allmän ordning och säkerhet

1. Medlemsstaterna får vägra ansökningar om uppehållstillstånd från varaktigt bosatta eller deras familjemedlemmar om personen utgör ett hot mot allmän ordning eller säkerhet.

När beslutet fattas skall medlemsstaten beakta hur grovt brottet är eller vilken typ av brott mot allmän ordning och allmän säkerhet som har begåtts av den varaktigt bosatta personen, eller personens familjemedlem eller familjemedlemmar, eller den fara som personen utgör.

2. Det beslut som avses i punkt 1 får inte grundas på ekonomiska överväganden.

Artikel 18

Folkhälsa

1. Medlemsstaterna får vägra ansökningar om uppehållstillstånd från varaktigt bosatta eller deras familjemedlemmar om personen utgör ett hot mot folkhälsan.

2. De enda sjukdomar som får motivera vägrad inresa och vägrad rätt till bosättning i den andra medlemsstaten skall vara de sjukdomar som definieras av Världshälsoorganisationens relevanta och tillämpliga instrument samt andra smittsamma infektions- och parasitsjukdomar om dessa i mottagarlandet omfattas av bestämmelser till skydd för medborgarna. Medlemsstaterna får inte införa nya bestämmelser och ny praxis som är mer långtgående.

3. Sjukdomar som uppstår efter det att det första uppehållstillståndet har utfärdats i den andra medlemsstaten får inte ligga till grund för en vägran att förnya tillståndet eller för utvisning.

4. En medlemsstat får kräva att personer som avses i detta direktiv undergår en hälsoundersökning, för att fastställa att de inte lider av någon av de sjukdomar som anges i punkt 2. Dessa hälsoundersökningar, som får vara avgiftsfria, får inte genomföras systematiskt.

Artikel 19

Prövning av ansökan om och utfärdande av uppehållstillstånd

1. De behöriga nationella myndigheterna skall handlägga en ansökan inom fyra månader efter inlämnandet.

Om en ansökan inte åtföljs av de bevishandlingar som räknas upp i artiklarna 15 och 16, eller i undantagsfall om behandlingen av ansökan är komplicerad, får den tidsfrist som anges i första stycket förlängas med högst tre månader. I sådana fall skall de behöriga nationella myndigheterna underrätta den sökande om detta.

2. Om villkoren i artiklarna 14, 15 och 16 är uppfyllda skall den andra medlemsstaten, om inget annat föreskrivs i bestämmelserna om allmän ordning, säkerhet och hälsa i artiklarna 17 och 18, utfärda ett förnybart uppehållstillstånd åt den varaktigt bosatte. Detta uppehållstillstånd skall, efter ansökan om så erfordras, förnyas när det går ut. Den andra medlemsstaten skall underrätta den första medlemsstaten om sitt beslut.

3. Den andra medlemsstaten skall för den varaktigt bosattes familjemedlemmar utfärda uppehållstillstånd som kan förnyas med samma giltighetstid som det som utfärdades till den varaktigt bosatte.

Artikel 20

Förfarandegarantier

1. Beslut om avslag på en ansökan om uppehållstillstånd skall vara vederbörligen motiverat. Den berörda tredjelandsmedborgaren skall underrättas om beslutet enligt förfarandena för detta i den nationella lagstiftningen. Av beslutet skall framgå vilka möjligheter som finns att överklaga och inom vilken tid överklagande kan göras.

Följderna av att ett beslut inte har fattats vid utgången av den tidsfrist som anges i artikel 19.1 skall regleras i den berörda medlemsstatens nationella lagstiftning.

2. Om ansökan om uppehållstillstånd avslås eller om uppehållstillståndet återkallas eller inte förnyas, skall den berörda personen ha rätt att ansöka om rättslig prövning i den berörda medlemsstaten.

Artikel 21

Garanterad behandling i den andra medlemsstaten

1. Så snart som varaktigt bosatta har fått uppehållstillstånd i den andra medlemsstaten i enlighet med artikel 19 skall de i den medlemsstaten åtnjuta likabehandling på de områden, och i enlighet med de villkor, som anges i artikel 11.

2. Varaktigt bosatta skall ha tillträde till arbetsmarknaden i enlighet med bestämmelserna i punkt 1.

Medlemsstaterna får fastslå att de personer som avses i artikel 14.2 a skall ha begränsad tillgång till andra anställningar än de anställningar som de har beviljats uppehållstillstånd för enligt villkoren i nationell lagstiftning för en period som inte överstiger tolv månader.

Medlemsstaterna får, i enlighet med nationell lagstiftning, bestämma på vilka villkor de personer som avses i artikel 14.2 b och 14.2 c får tillträde till verksamhet som anställda eller egenföretagare.

3. Så snart som varaktigt bosatta har fått uppehållstillstånd i den andra medlemsstaten i enlighet med artikel 19 skall deras familjemedlemmar åtnjuta de rättigheter som räknas upp i artikel 14 i direktiv 2003/86/EG i den medlemsstaten.

Artikel 22

Återkallande av uppehållstillståndet och återtagandeskyldighet

1. Till dess att tredjelandsmedborgare har uppnått ställning som varaktigt bosatta får den andra medlemsstaten vägra förnya eller återkalla uppehållstillståndet samt, i enlighet med förfarandena i den nationella lagstiftningen, inklusive förfaranden för utvisning, ålägga varaktigt bosatta och familjemedlemmar att lämna dess territorium i följande fall:

- a) Av hänsyn till allmän ordning och säkerhet i enlighet med artikel 17.
- b) Om villkoren i artiklarna 14, 15 och 16 inte längre uppfylls.
- c) När tredjelandsmedborgaren inte lagligen är bosatt i den medlemsstaten.

2. Om den andra medlemsstaten antar någon av de åtgärder som anges i punkt 1 skall den första medlemsstaten omedelbart och utan formaliteter återta den varaktigt bosatte och dennes familjemedlemmar. Den andra medlemsstaten skall underrätta den första medlemsstaten om sitt beslut.

3. Till dess att en tredjelandsmedborgare uppnått ställning som varaktigt bosatt och oavsett den skyldighet till återtagande som föreskrivs i punkt 2, får den andra medlemsstaten fatta beslut om att utvisa tredjelandsmedborgaren från unionens territorium, i enlighet med artikel 12 och enligt garantierna i den artikeln, på grund av allvarligt hot mot allmän ordning eller säkerhet.

Den andra medlemsstaten skall samråda med den första medlemsstaten när ett sådant beslut fattas.

Om den andra medlemsstaten antar ett beslut om att utvisa den berörda tredjelandsmedborgaren, skall den vidta alla åtgärder som är lämpliga för att effektivt kunna genomföra detta. Den andra medlemsstaten skall tillhandahålla relevant information till första medlemsstaten för genomförandet av utvisningsbeslutet.

4. Beslut om utvisning får inte kombineras med permanent bosättningsförbud i de fall som anges i punkterna 1 b och 1 c.

5. Återtagandeskyldigheten enligt punkt 2 skall gälla oavsett möjligheten för varaktigt bosatta och familjemedlemmar att flytta till en tredje medlemsstat.

Artikel 23

Förvärv av ställning som varaktigt bosatt i den andra medlemsstaten

1. Efter ansökan skall den andra medlemsstaten bevilja varaktigt bosatta den ställning som anges i artikel 7, under förutsättning att bestämmelserna i artiklarna 3, 4, 5 och 6 är uppfyllda. Den andra medlemsstaten skall underrätta den första medlemsstaten om sitt beslut.

2. Förfarandet i artikel 7 skall tillämpas vid inlämnande och prövning av ansökan om ställning som varaktigt bosatt i den andra medlemsstaten. För utfärdande av uppehållstillstånd skall bestämmelserna i artikel 8 gälla. Om ansökan avslås, skall förfarandegarantierna i artikel 10 gälla.

KAPITEL IV

SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 24

Rapporteringskyldighet och "rendez-vous"-klausul

Kommissionen skall med jämna mellanrum, och första gången senast den 23 januari 2011 rapportera till Europaparlamentet och rådet om tillämpningen av detta direktiv i medlemsstaterna, och vid behov föreslå nödvändiga ändringar. Dessa ändringsförslag skall vara prioriterade enligt artiklarna 4, 5, 9, 11 och kapitel III.

Artikel 25

Kontaktpunkter

Medlemsstaterna skall upprätta kontaktpunkter med ansvar för att ta emot och överföra den information som anges i artiklarna 19.2, 22.2 och 23.1.

Medlemsstaterna skall upprätta ett lämpligt samarbete om det informations- och dokumentationsutbyte som anges i det första stycket.

Artikel 26

Införlivande

Medlemsstaterna skall sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv senast den 23 januari 2006. De skall genast underrätta kommissionen om detta.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser skall de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen skall göras skall varje medlemsstat själv utfärda.

Artikel 27

Ikraftträdande

Detta direktiv träder i kraft samma dag som det offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 28

Adressater

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna i enlighet med Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

Utfärdat i Bryssel den 25 november 2003.

På rådets vägnar

G. TREMONTI

Ordförande

I

(Lagstiftningsakter)

DIREKTIV

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2011/51/EU

av den 11 maj 2011

om ändring av rådets direktiv 2003/109/EG i syfte att utöka dess räckvidd till att omfatta även personer som beviljats internationellt skydd

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR
ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktions-
sätt, särskilt artikel 79.2 a och b,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet ⁽¹⁾, och

av följande skäl:

(1) Rådets direktiv 2003/109/EG av den 25 november 2003 om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning ⁽²⁾ är inte tillämpligt på personer som beviljats internationellt skydd, enligt definitionen i rådets direktiv 2004/83/EG av den 29 april 2004 om miniminormer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer skall betraktas som flyktingar eller som personer som av andra skäl behöver internationellt skydd samt om dessa personers rättsliga ställning och om innehållet i det beviljade skyddet ⁽³⁾.

(2) Möjligheten att erhålla ställning som varaktigt bosatt i en medlemsstat efter en viss tid är en viktig förutsättning för att personer som beviljats internationellt skydd ska kunna integrera sig till fullo i den medlemsstat där de är bosatta.

⁽¹⁾ Europaparlamentets ståndpunkt av den 14 december 2010 (ännu ej offentliggjord i EUT) och rådets beslut av den 11 april 2011.

⁽²⁾ EUT L 16, 23.1.2004, s. 44.

⁽³⁾ EUT L 304, 30.9.2004, s. 12.

(3) Ställning som varaktigt bosatt för personer som beviljats internationellt skydd är dessutom en viktig faktor när det gäller att främja ekonomisk och social sammanhållning, vilket är ett grundläggande mål för unionen enligt fördraget om Europeiska unionens funktionsätt (EUF-fördraget).

(4) Personer som beviljats internationellt skydd bör därför ha möjlighet att förvärva ställning som varaktigt bosatta i den medlemsstat som beviljat dem internationellt skydd på samma villkor som andra tredjelandsmedborgare.

(5) Eftersom personer som beviljats internationellt skydd har rätt att bosätta sig i andra medlemsstater än den som beviljade dem internationellt skydd, måste det säkerställas att dessa andra medlemsstater underrättas om bakgrunden till att den berörda personen beviljats skydd för att göra det möjligt för dem att uppfylla sina skyldigheter avseende principen om *non-refoulement*.

(6) Personer som beviljats internationellt skydd och som är varaktigt bosatta bör, på vissa villkor, garanteras samma behandling som bosättningsmedlemsstatens medborgare i en rad ekonomiska och sociala sammanhang så att ställning som varaktigt bosatt kan fungera praktiskt som ett instrument för integration av varaktigt bosatta i det samhälle där de lever.

(7) Likabehandling av personer som beviljats internationellt skydd i den medlemsstat som beviljat detta skydd bör inte inverka på de rättigheter och förmåner som garanteras enligt direktiv 2004/83/EG och enligt konventionen av den 28 juli 1951 om flyktingars rättsliga ställning, ändrad genom New York-protokollet av den 31 januari 1967 (nedan kallad *Genèvekonventionen*).

- (8) De villkor som anges i direktiv 2003/109/EG för att varaktigt bosatta ska erhålla rätt att bosätta sig och förvärva ställning som varaktigt bosatt i en annan medlemsstat bör vara desamma för alla tredjelandsmedborgare som erhållit ställning som varaktigt bosatta.
- (9) Överförande av ansvaret att skydda personer som beviljats internationellt skydd faller utanför detta direktivs tillämpningsområde.
- (10) Om en medlemsstat har för avsikt att i enlighet med direktiv 2003/109/EG utvisa en person som beviljats internationellt skydd och som förvärvat ställning som varaktigt bosatt i den medlemsstaten, bör den personen omfattas av det skydd mot utvisning eller avvisning som garanteras i direktiv 2004/83/EG och i artikel 33 i Genèvekonventionen. I de fall där personen beviljats internationellt skydd i en annan medlemsstat än den där personen för närvarande har ställning som varaktigt bosatt måste det därför föreskrivas att den berörda personen endast får utvisas till den medlemsstat som beviljat internationellt skydd och att den medlemsstaten har en skyldighet att återta den personen, såvida inte utvisning eller avvisning är tillåtet enligt direktiv 2004/83/EG. Samma skyddsåtgärder bör tillämpas för en person som beviljats internationellt skydd och som bosatt sig, men ännu inte förvärvat ställning som varaktigt bosatt, i en andra medlemsstat.
- (11) Om det, enligt direktiv 2004/83/EG, är tillåtet att utvisa en person som beviljats internationellt skydd från unionens territorium, bör medlemsstaterna försäkra sig om att all information kommer från relevanta källor, däribland, i tillämpliga fall, från den medlemsstat som beviljade internationellt skydd, och att den bedöms noggrant för att säkerställa att utvisningsbeslutet överensstämmer med artikel 4 och artikel 19.2 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.
- (12) Detta direktiv står i överensstämmelse med de grundläggande rättigheterna och de principer som fastställs i artikel 6 i fördraget om Europeiska unionen och i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, särskilt artikel 7.
- (13) I enlighet med punkt 34 i det interinstitutionella avtalet om bättre lagstiftning⁽¹⁾ uppmantras medlemsstaterna att för egen del och i unionens intresse upprätta egna

(1) EUT C 321, 31.12.2003, s. 1.

tabeller som så långt det är möjligt visar överensstämmelsen mellan detta direktiv och införlivandeåtgärderna samt att offentliggöra dessa tabeller.

- (14) I enlighet med artiklarna 1 och 2 i protokoll nr 21 om Förenade kungarikets och Irlands ställning med avseende på området med frihet, säkerhet och rättvisa, fogat till fördraget om Europeiska unionen och EUF-fördraget, och utan att det påverkar tillämpningen av artikel 4 i det protokollet, deltar dessa medlemsstater inte i antagandet av detta direktiv, som inte är bindande för eller tillämpligt på dem.
- (15) I enlighet med artiklarna 1 och 2 i protokoll nr 22 om Danmarks ställning, fogat till fördraget om Europeiska unionen och EUF-fördraget, deltar Danmark inte i antagandet av detta direktiv, som inte är bindande för eller tillämpligt på Danmark.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Direktiv 2003/109/EG ska ändras på följande sätt:

1. I artikel 2 ska led f ersättas med följande:

"f) *internationellt skydd*: internationellt skydd enligt definitionen i artikel 2 a i rådets direktiv 2004/83/EG av den 29 april 2004 om miniminormer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer skall betraktas som flyktingar eller som personer som av andra skäl behöver internationellt skydd samt om dessa personers rättsliga ställning och om innehållet i det beviljade skyddet (*).

(* EUT L 304, 30.9.2004, s. 12."

2. Artikel 3 ska ändras på följande sätt:

- a) I punkt 2 ska leden c och d ersättas med följande:

"c) har beviljats rätt till bosättning i en medlemsstat på grundval av någon annan form av skydd än internationellt skydd eller som har ansökt om rätt till bosättning på den grunden och väntar på ett beslut om sin ställning,

d) har ansökt om internationellt skydd men ännu inte fått slutligt besked,".

b) I punkt 3 ska led c ersättas med följande:

"c) den europeiska bosättningskonventionen av den 13 december 1955, den europeiska sociala stadgan av den 18 oktober 1961, den reviderade europeiska sociala stadgan av den 3 maj 1987 och den europeiska konventionen av den 24 november 1977 om migrerande arbetstagares rättsställning samt punkt 11 i bilagan till konventionen av den 28 juli 1951 om flyktingar, ändrad genom New York-protokollet av den 31 januari 1967, och den europeiska överenskommelsen av den 16 oktober 1980 om överförande av ansvaret för flyktingar."

3. Artikel 4 ska ändras på följande sätt:

a) Följande punkt ska införas:

"1a. Medlemsstaterna ska inte bevilja ställning som varaktigt bosatt på grundval av beviljat internationellt skydd i fall av återkallande eller upphävande av eller vägran att förnya ett internationellt skydd enligt artiklarna 14.3 och 19.3 i direktiv 2004/83/EG."

b) I punkt 2 ska följande stycke läggas till:

"När det gäller personer som beviljats internationellt skydd ska man vid beräkningen av den period som avses i punkt 1 beakta minst halva tidsperioden mellan den dag då den ansökan om internationellt skydd ingavs vilken ligger till grund för att detta skydd beviljades och den dag då det uppehållstillstånd som avses i artikel 24 i direktiv 2004/83/EG beviljades, eller hela denna period, om den överstiger 18 månader."

4. I artikel 8 ska följande punkter läggas till:

"4. Om en medlemsstat utfärdar ett EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta till en tredjelandsmedborgare som den beviljat internationellt skydd ska den under rubriken 'Anmärkningar' i det EU-uppehållstillståndet för varaktigt bosatta föra in följande anmärkning: 'Internationellt skydd beviljat av [namnet på medlemsstaten] den [datum]'."

5. Om en andra medlemsstat utfärdar ett EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta till en tredjelandsmedborgare som redan har ett EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta, utfärdat av en annan medlemsstat, som innehåller den anmärkning som avses i punkt 4, ska den andra medlemsstaten föra in samma anmärkning i EU-uppehållstillståndet för varaktigt bosatta.

Innan den andra medlemsstaten för in den anmärkning som avses i punkt 4 ska den göra en framställning till den medlemsstat som nämns i den anmärkningen om

uppgift om huruvida den varaktigt bosatte fortfarande åtnjuter internationellt skydd. Den medlemsstat som nämns i anmärkningen ska svara senast en månad efter mottagandet av framställningen. Om det internationella skyddet har återkallats genom ett slutligt beslut ska den andra medlemsstaten inte föra in den anmärkningen.

6. Om ansvaret för den varaktigt bosatta personens internationella skydd överförs till den andra medlemsstaten, i enlighet med relevanta internationella instrument eller nationell lagstiftning, efter utfärdandet av det uppehållstillståndet för varaktigt bosatta som avses i punkt 5, ska den andra medlemsstaten senast tre månader efter överförandet av ansvaret ändra den anmärkning som avses i punkt 4 i enlighet med detta."

5. I artikel 9 ska följande punkt införas:

"3a. Medlemsstaterna får upphäva ställning som varaktigt bosatt i fall av återkallande eller upphävande av eller vägran att förnya internationellt skydd enligt artiklarna 14.3 och 19.3 i direktiv 2004/83/EG, om ställningen som varaktigt bosatt erhållits på grundval av internationellt skydd."

6. I artikel 11 ska följande punkt införas:

"4a. När det gäller den medlemsstat som beviljat det internationella skyddet ska punkterna 3 och 4 inte påverka tillämpningen av direktiv 2004/83/EG."

7. Artikel 12 ska ändras på följande sätt:

a) Följande punkter ska införas:

"3a. Om en medlemsstat beslutar att utvisa en varaktigt bosatt person vars EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta innehåller den anmärkning som avses i artikel 8.4, ska den anmoda den medlemsstat som nämns i den anmärkningen att bekräfta huruvida personen i fråga fortfarande åtnjuter internationellt skydd i den medlemsstaten. Den medlemsstat som nämns i anmärkningen ska svara senast en månad efter det att den har mottagit begäran om information.

3b. Om den varaktigt bosatta personen fortfarande åtnjuter internationellt skydd i den medlemsstat som nämns i anmärkningen, ska den personen utvisas till den medlemsstaten, som omedelbart och utan formaliteter, utan att det påverkar tillämplig unionslagstiftning eller nationell lagstiftning och principen om familjens enhet, ska återta denna person som åtnjuter internationellt skydd samt dennes familjemedlemmar.

3c. Genom undantag från punkt 3b ska den medlemsstat som beslutade att utvisa en varaktigt bosatt person behålla rätten att, i överensstämmelse med sina internationella förpliktelser, avvisa den varaktigt bosatta personen till ett annat land än den medlemsstat som beviljade internationellt skydd om den personen uppfyller villkoren i artikel 21.2 i direktiv 2004/83/EG."

b) Följande punkt ska läggas till:

"6. Denna artikel påverkar inte tillämpningen av artikel 21.1 i direktiv 2004/83/EG."

8. Följande artikel ska införas:

"Artikel 19a

Ändringar av EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta

1. Om ett EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta innehåller den anmärkning som avses i artikel 8.4 och om ansvaret för den varaktigt bosatta personens internationella skydd, i enlighet med relevanta internationella instrument eller nationell lagstiftning, överförs till en andra medlemsstat innan den medlemsstaten utfärdar det EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta som avses i artikel 8.5, ska den andra medlemsstaten be den medlemsstat som har utfärdat EU-uppehållstillståndet för varaktigt bosatta att ändra den anmärkningen i enlighet med detta.

2. Om en varaktigt bosatt person beviljas internationellt skydd i den andra medlemsstaten innan den medlemsstaten utfärdade det EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta som avses i artikel 8.5, ska den medlemsstaten be den medlemsstat som har utfärdat EU-uppehållstillståndet för varaktigt bosatta att ändra detta genom att föra in den anmärkning som avses i artikel 8.4 i detta direktiv.

3. Efter den framställning som avses i punkterna 1 och 2 ska den medlemsstat som har utfärdat EU-uppehållstillståndet för varaktigt bosatta utfärda det ändrade EU-uppehållstillståndet för varaktigt bosatta senast tre månader efter mottagandet av framställningen från den andra medlemsstaten."

9. I artikel 22 ska följande punkt införas:

"3a. Såvida inte det internationella skyddet under tiden har återkallats eller personen i fråga tillhör någon av de kategorier som beskrivs i artikel 21.2 i direktiv 2004/83/EG, ska punkt 3 i den här artikeln inte tillämpas på tredjelandsmedborgare vars EU-uppehållstillstånd för

varaktigt bosatta som utfärdats av den första medlemsstaten innehåller den anmärkning som avses i artikel 8.4.

Denna punkt påverkar inte tillämpningen av artikel 21.1 i direktiv 2004/83/EG."

10. I artikel 25 ska första stycket ersättas med följande:

"Medlemsstaterna ska upprätta kontaktpunkter med ansvar för att ta emot och överföra den information och dokumentation som avses i artiklarna 8, 12, 19, 19a, 22 och 23."

Artikel 2

1. Medlemsstaterna ska sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv senast den 20 maj 2013. De ska genast underrätta kommissionen om detta.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser ska de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras ska varje medlemsstat själv utfärda.

2. Medlemsstaterna ska till kommissionen överlämna texten till de centrala bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 3

Detta direktiv träder i kraft dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 4

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna i enlighet med fördragen.

Utfärdat i Strasbourg den 11 maj 2011.

På Europaparlamentets vägnar

J. BUZEK

Ordförande

På rådets vägnar

GYÖRI E.

Ordförande

Sammanfattning av promemorian Åtgärder som underlättar för brittiska medborgare i Sverige vid ett avtalslöst brexit

Prop. 2018/19:119
Bilaga 3

I promemorian lämnas förslag som syftar till att motverka vissa allvarliga följder av ett avtalslöst brexit för de brittiska medborgare och deras familjer som i dag bor och arbetar i Sverige. Förslagen är aktuella endast för det fall Förenade kungariket skulle lämna EU utan att någon överenskommelse om övergångsregler finns på plats mellan parterna.

Det föreslås en tidsbegränsad förordning som innehåller undantag från kraven på uppehålls- och arbetstillstånd för de brittiska medborgare och deras familjemedlemmar som förlorar sin rätt att bo och arbeta i Sverige till följd av Förenade kungarikets utträde ur EU. Dessa personer kommer därmed att kunna fortsätta att bo och arbeta i Sverige under en övergångsperiod efter utträdet för att få möjlighet att anpassa sig efter den nya situationen. Förordningen föreslås gälla i ett år.

I promemorian finns även förslag på vissa lagändringar. Det föreslås att regeringen ska få meddela föreskrifter om uppehållstillstånd för en utlänning som är brittisk medborgare och för familjemedlemmar till en sådan utlänning. Det föreslås också att regeringen ska få meddela föreskrifter om att ansökningar om arbetstillstånd ska få bifallas efter inresan i Sverige för denna grupp. Bemyndigandena möjliggör bl.a. föreskrifter som innebär att de brittiska medborgare och familjemedlemmar som vill fortsätta att bo och arbeta i Sverige efter övergångsperioden ska få beviljas uppehålls- och arbetstillstånd även om de redan befinner sig i Sverige. Därutöver föreslås en anpassning av bestämmelserna om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning, som tydliggör att bl.a. brittiska medborgare får rätt att tillgodoräkna sig tid som de har varit lagligen bosatta i Sverige med uppehållsrätt vid en ansökan om ställning som varaktigt bosatt.

Den tidsbegränsade förordningen föreslås träda i kraft den 30 mars 2019 och lagändringarna den 1 juli 2019.

Promemorians lagförslag

Förslag till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716)

Härigenom föreskrivs i fråga om utlänningslagen (2005:716)
dels att nuvarande 6 kap. 8 § ska betecknas 6 kap. 9 §,
dels att 5 kap. 23 § och 5 a kap. 1 § ska ha följande lydelse,
dels att det ska införas en ny paragraf, 6 kap. 8 §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap. 23 §¹

Regeringen får meddela föreskrifter om uppehållstillstånd för studier eller besök.

Regeringen får meddela föreskrifter om uppehållstillstånd för en utlänning som slutfört en högskoleutbildning för vilken uppehållstillstånd för studier beviljats och för hans eller hennes familjemedlemmar.

Regeringen får meddela föreskrifter om att en ansökan om uppehållstillstånd får bifallas om det följer av en överenskommelse med en främmande stat.

Regeringen får meddela föreskrifter om när uppehållstillstånd får ges till en utlänning som har ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat och till anhöriga till en sådan utlänning.

Regeringen får meddela föreskrifter om uppehållstillstånd för forskning och för medföljande familjemedlemmar till en utlänning som har beviljats uppehållstillstånd för forskning.

Regeringen får meddela föreskrifter om uppehållstillstånd för familjemedlemmar till en utlänning som har beviljats uppehållstillstånd för arbete, studier eller näringsverksamhet.

Regeringen får meddela föreskrifter om uppehållstillstånd för en utlänning som är medborgare i Förenade kungariket och för familjemedlemmar till en sådan utlänning.

5 a kap. 1 §²

En ansökan från en utlänning om ställning som varaktigt bosatt i Sverige ska beviljas om sökanden de senaste fem åren utan avbrott har

En ansökan från en utlänning om ställning som varaktigt bosatt i Sverige ska beviljas om sökanden de senaste fem åren utan avbrott har

¹ Senaste lydelse 2014:777.

² Senaste lydelse 2017:22.

vistats i Sverige med uppehålls-
tillstånd.

vistats i Sverige med uppehålls-
tillstånd *eller på annat sätt som
lagligen bosatt.*

Prop. 2018/19:119
Bilaga 4

Vid beräkningen av vistelsetiden för en sökande som har flyktingstatusförklaring enligt 4 kap. 3 § eller alternativ skyddsstatusförklaring enligt 4 kap. 3 a § första stycket, räknas även tiden mellan den dag då ansökan om asyl eller ansökan om ny prövning gavs in och den dag då asyl beviljades.

Vid beräkningen av vistelsetiden ska vistelse i Sverige av tillfälliga skäl eller för studier inte räknas.

Vistelse utanför Sverige under kortare tid än sex månader i följd och inte mer än tio månader sammanlagt under femårsperioden ska inte anses vara avbrott i vistelsen.

6 kap.

8 §

Regeringen får meddela föreskrifter om att en ansökan om arbetstillstånd får bifallas även efter inresan i Sverige om ansökan görs av en utlänning som är medborgare i Förenade kungariket eller av familjemedlemmar till en sådan utlänning.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2019.

Förteckning över remissinstanser

Efter remiss har yttrande över promemorian Åtgärder som underlättar för brittiska medborgare i Sverige vid ett avtalslöst brexit avgetts av Arbetsdomstolen, Arbetsförmedlingen, Arbetsgivarverket, Arbetsmiljöverket, Centrala studiestödsnämnden, Chalmers tekniska högskola AB, Diskrimineringsombudsmannen, Domstolsverket, Försäkringskassan, Förvaltningsrätten i Malmö (migrationsdomstolen), Förvaltningsrätten i Stockholm (migrationsdomstolen), Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen, Inspektionen för socialförsäkringen, Justitiekanslern, Kammarrätten i Stockholm (Migrationsöverdomstolen), Kommerskollegium, Kungl. Tekniska högskolan, Lunds universitet, Migrationsverket, Pensionsmyndigheten, Polismyndigheten, Regelrådet, Riksdagens ombudsmän, Skatteverket, Socialstyrelsen, Svenska institutet, Svenskt Näringsliv, Sveriges advokatsamfund, Sveriges akademikers Centralorganisation (SACO), Sveriges ambassad London, Sveriges Kommuner och Landsting, Säkerhetspolisen, Tillväxtverket, Tjänstemännens Centralorganisation (TCO), Universitets- och högskolerådet, Uppsala universitet, Vetenskapsrådet och Åklagarmyndigheten.

Följande instanser har erbjudits att lämna yttrande men har avstått: Almega, Barnombudsmannen, Företagarna, Landsorganisationen i Sverige (LO) och Stockholms Handelskammare.

Därutöver har Sveriges läkarförbund, Sveriges universitetslärare och forskare (SULF) och en privatperson inkommit med yttrande.

Förslag till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716)

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om utlänningslagen (2005:716)

dels att nuvarande 6 kap. 8 § ska betecknas 6 kap. 9 §,

dels att 5 kap. 23 § och 5 a kap. 1 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 6 kap. 8 §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

23 §²

Regeringen får meddela föreskrifter om uppehållstillstånd för studier eller besök.

Regeringen får meddela föreskrifter om uppehållstillstånd för en utlänning som slutfört en högskoleutbildning för vilken uppehållstillstånd för studier beviljats och för hans eller hennes familjemedlemmar.

Regeringen får meddela föreskrifter om att en ansökan om uppehållstillstånd får bifallas om det följer av en överenskommelse med en främmande stat.

Regeringen får meddela föreskrifter om när uppehållstillstånd får ges till en utlänning som har ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat och till anhöriga till en sådan utlänning.

Regeringen får meddela föreskrifter om uppehållstillstånd för forskning och för medföljande familjemedlemmar till en utlänning som har beviljats uppehållstillstånd för forskning.

Regeringen får meddela föreskrifter om uppehållstillstånd för familjemedlemmar till en utlänning som har beviljats uppehållstillstånd för arbete, studier eller näringsverksamhet.

Regeringen får meddela föreskrifter om uppehållstillstånd för en utlänning som är medborgare i Förenade kungariket och för familjemedlemmar till en sådan utlänning.

5 a kap.

1 §³

En ansökan från en utlänning om ställning som varaktigt bosatt i Sverige ska beviljas om sökanden de senaste fem åren utan avbrott har

En ansökan från en utlänning om ställning som varaktigt bosatt i Sverige ska beviljas om sökanden de senaste fem åren utan avbrott har

¹ Jfr rådets direktiv 2003/109/EG om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/51/EU.

² Senaste lydelse 2014:777.

³ Senaste lydelse 2017:22.

vistats i Sverige med uppehålls-
tillstånd.

vistats i Sverige med uppehålls-
tillstånd *eller på annat sätt som
lagligen bosatt.*

Vid beräkningen av vistelsetiden för en sökande som har flykting-
statusförklaring enligt 4 kap. 3 § eller alternativ skyddsstatusförklaring
enligt 4 kap. 3 a § första stycket, räknas även tiden mellan den dag då
ansökan om asyl eller ansökan om ny prövning gavs in och den dag då asyl
beviljades.

Vid beräkningen av vistelsetiden ska vistelse i Sverige av tillfälliga skäl
eller för studier inte räknas.

Vistelse utanför Sverige under kortare tid än sex månader i följd och inte
mer än tio månader sammanlagt under femårsperioden ska inte anses vara
avbrott i vistelsen.

6 kap.

8 §

*Regeringen får meddela
föreskrifter om att en ansökan om
arbetstillstånd får bifallas även
efter inresan i Sverige om ansökan
görs av en utlänning som är
medborgare i Förenade kungariket
eller av familjemedlemmar till en
sådan utlänning.*

Denna lag träder i kraft den 15 juli 2019.

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2019-04-02

Närvarande: F.d. justitieråden Eskil Nord och Lena Moore samt justitierådet Dag Mattsson

Åtgärder som underlättar för brittiska medborgare i Sverige vid ett avtalslöst brexit

Enligt en lagrådsremiss den 28 mars 2019 har regeringen (Justitiedepartementet) beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716).

Förslaget har inför Lagrådet föredragits av rättssakkunnige Karl Rahm.

Lagrådet lämnar förslaget utan erinran.

Justitiedepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 25 april 2019

Närvarande: statsminister Löfven, ordförande, och statsråden Lövin, Y Johansson, M Johansson, Baylan, Hultqvist, Andersson, Bolund, Shekarabi, Ygeman, Linde, Ekström, Eneroth, Dahlgren, Nilsson, Ernkrans, Lindhagen, Lind

Föredragande: statsrådet M Johansson

Regeringen beslutar proposition Åtgärder som underlättar för brittiska medborgare i Sverige vid ett avtalslöst brexit